Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 109 (859) ♦ Субота, 11 червня 1994 року ♦ Ціна договірна

ЛЕЗО БРИТВИ

Кожен хлопчисько, переступаючи п'ятнадцатилітній поріг, стає небезпечно схожий на кандидата в президенти.

«Небезпечна схожість» — це сказано без жодного перебільшення. Адже ти — немов на лезі бритви. Ти не знаєш, що там за тим порогом. А тобі чомусь вірять, що — знаєш, що — зробиш, зробиш щось таке, що вони — всі — зробити не зуміли і вже ніколи не зуміють, тож і підштовхують: «Давай-давай-давай!»

Цікаво, що всі-всі вони за тим порогом вже побували свого часу. Але — мовчать про це.

А ти... Ти вдаєш, про людське око (для батьків, для вчителів, для дідів у чергах коло крамниць, для ровесників, для дівчат на бульварах) — вдаєш, що знаєш. Ти й сам майже впевнений, що — знаєш. Хоч це й не так. Але ти — йдеш. І небезпека — подвійна. Зробиш вдалий крок — буде дуже нелегко. Зробиш невдалий — буде й зовсім погано.

Найдивовижніше — що ти все-таки робиш крок. Цієї миті ти трагічно-прекрасний.

Тим, що ждуть, — далеко до тебе. Колись ти приєднаєшся до них. Але це буде потім. А поки що — роби свій крок...

Фото Ярослава САВЧИНА.

Читайте в суботньому випуску

4 — 7 стор.

А у Городищі всі вміють бондарювати. Що не хата — то майстер живе... Живуть вони серед лісу і лугових трав ніби й непомітно, тихо. Встають разом з півнями, лягають, коли лелеки на гніздах уже не клекчуть...

8 — 9 стор.

Хто і куди нас веде

Чув в електричці розмову, судячи з усього, начитаних людей. Один говорить: «Все, що нині відбувається у нас, Троцький передбачив ще в 36-му році. Ось послухай». Вийняв блокнот и почав читати...

11 стор.

Збираючись у далеку дорогу — з Чорнобильської зони на Харківщину — він не забув завантажити в переповнену машину ще й двісті кілограмів своїх віршів, а кобилу Ксюшу втиснув у кузов поміж двох шаф для одягу — «ДИВНІ КЛОПОТИ З ІВАНОМ».

13 стор.

Шкода, що в уряді нема «фанатів»

— Чи відродимо ми славу футбольної держави, чи будемо постачальниками гравців для Європи і Росії?

Лікарняні — під загрозою

На зустрічі голови Комісії ВР з питань соціальної політики і праці Ю. Буздугана з головами профспілок, що входять до Національного комітету профспілок з питань соціального страхування, була висловлена обопільна стурбованість спробами Фонду соцстраху Федерації профспілок України провести через Кабінет міністрів України постанову, яка встановила б для всіх категорій працюючих розмір допомоги за тимчасовою непрацездатністю не більше 80 відсотків від середньомісячного заробітку. Цікаво, що в 1993 році Мінфіном була проведена ревізія Фонду соцстраху ФПУ, під час якої виявлено значне витрачання коштів не за призначенням, а сьогодні, виявляється, вже і на лікарняні не вистачає. Тож на зустрічі і було порушено питання про відповідальність дій правління і дирекції Фонду соцстраху ФПУ і необхідність постійного контролю ВР України за станом соціальної сфери.

Інф. «ГУ»

Офіційно

Президент України зустрічається з киянами

10 червня Президент України Леонід Кравчук відвідав Київське ВО «Хімволокно», де мав розмову з працівниками підприємства. Леонід Макарович узяв також участь у закладанні першого каменя в будівництві опікового центру майбутньої багатопрофільної республіканської лікарні в селі Троєщина. Лікарня вже сьогодні обіцяє стати унікальною: вона буде першою, що матиме власну церкву.

Обмін думками

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко прийняв керівника робочої групи «Німеччина — Україна» німецького бундестагу Яна Оостергетело.

Під час розмови відбувся обмін думками з широкого кола проблем і, зокрема питань зміцнення українсько-німецьких міжпарламентських зв'язків.

Олександр Ткаченко поінформував про політичну та соціально-економічну ситуацію в Україні, окреслив коло першочергових питань, з розв'язанням яких народні депутати пов'язують надії на поступове виведення економіки із кризової ситуації. Зупинився на кримському питанні, яке викликає занепокоєння у світової громадськості.

Ян Оостергетело висловив задоволення з того, як в Україні йде процес розбудови держави, виваженість і прагнення правовими методами вирішувати складні політичні питання.

Розглянуто важливі питання

Урядову делегацію Федеративної Республіки Німеччина прийняв сьогодні заступник Голови Верховної Ради України Олег Дьомін.

Делегацію очолює представник Федерального міністерства фінансів, керівник відділу міжнародних валютних і фінансових відносин пан Клаус Регдінг. У складі делегації: керівник відділу економічних відносин з країнами СНД Міністерства закордонних справ Німеччини доктор Гьокель, провідний фахівець з міністерства фінансів Вольфганг Даукс та доктор Ханс-Крістіан Райхель з міністерства економіки. Вже сам склад делегації обумовив і коло проблем, які були розглянуті під час бесіди: економічна ситуація в Україні, бюджетна політика, приватизація і розвиток підприємництва та інше.

Гості поділилися власним досвідом, окреслили можливі напрями взаємодії у практичній реалізації економічних і соціальних проектів.

Під час бесіди був присутній Тимчасовий повірений у справах Німеччини в Україні доктор Міхаель Ворбс.

Продиктовано в номер

Україна — Крим: на переговорах — тільки юристи

9 червня у Севастополі розпочався третій етап переговорів між робочими групами Верховних Рад України та Криму з урегулювання взаємовідносин України та автономної республіки. До складу української делегації увійшли досвідчені юристи. «На нинішньому етапі, наголосив керівник робочої групи Верховної Ради України голова постійної Комісії ВР України з питань правової політики Володимир Стретович,— сторони не будуть торкатися політичного аспекту проблеми, а мають намір розв'язувати питання суто юридичного характеру». «Наша мета на переговорах у Сімферополі, — сказав В. Стретович перед початком переговорів, — знайти точки зіткнення і виробити спільну позицію для усунення протиріч між Конституцією України та Конституцією Криму як автономної адміністративно-територіальної одиниці України». Керівник робочої групи Верховної Ради Республіки Крим Сергій Нікулін наголосив, що Крим не ставить питання про вихід із складу України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про День працівників легкої промисловості

На підтримку ініціативи працівників підприємств і організацій легкої промисловості України постановляю:

Установити в Україні професійне свято працівників галузі легкої промисловості — День працівників легкої промисловості, яке відзначати щорічно у другу неділю червня.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м.Київ,
9 червня 1994 року.

РАДЯТЬСЯ ГОЛОВИ ПОСТІЙНИХ КОМІСІЙ

9 червня у Верховній Раді України відбулася нарада голів та представників постійних комісій, на якій розглянуто питання організації діяльності цих робочих органів парламенту, їх правового, фахово-консультативного та матеріально-технічного забезпечення.

Проаналізовано перші кроки комісій після їх формування. Голови комісій поділилися думками з приводу актуалізації роботи депутатського корпусу, статусу і взаємовідносин комісій, посилення контролю за виконанням чинного законодавства. Було обговорено невідкладні заходи щодо налагодження взаємодії усіх робочих органів та підрозділів Верховної Ради заради якнайшвидшого вирішення проблем, що постають перед країною на сучасному етапі.

Вів нараду перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко.

Прес-центр Верховної Ради України — Укрінформ.

МІСТО НА КОРДОНІ

1. І справді, світ тісний

Помічено, що міста, розташовані на стику суміжних держав, відрізняються від інших не тільки зовнішньо, завдяки митницям, прикордонним стовпам і зеленим кашкетам.

За становлення державності вони зобов'язані перші втілювати в життя рішення своїх парламентів та урядів. Вже тільки тому, що за ними спостерігають «зі сторони», одна ця обставина надає особливого значення прикордонним адміністративно-територіальним одиницям. Могилів-Подільський в очах молдован — вітрина України. А спостерігати за життям цього міста можна без бінокля. Україну й Молдову в цьому місці розділяє річище Дністра, що давно згубив славу судноплавної і зариблено ріки.

Та й міст безмаль 40 років як їх з'єднав.

Старожили, проте, полюбляють пересуджувати про довоєнні часи, коли тут пришвартовувалися теплоходи з Одеси, одначе ці спогади враз витісняються іншими розмовами. Про побудовану за 25 кілометрів звідси Новодністрянську ГЕС: стометрова гребля, скидаючи воду, не дозволяє їй прогріватися вниз за течією. З цим пов'язують не тільки скорочення рибних запасів, а й те, що до армії призивають хлопців, які часто-густо не вміють плавати. Згадують про згубну повінь 69-го року, коли місто затопило по маківку пам'ятника Миколі Гоголю: хліб і теплий одяг розвозили населенню амфібіями та човнами. А втім, усі розмови крутяться так чи інак довкола кордону, який в багатьох місцях можна подолати вбрід. Від молдовського берега — з білосніжним фронтоном дівочого монастиря й примхливо розкішними садибами «циганських баронів», до нашого — з куполами православних церков, що сяють на сонці і ... стрілами будівельних кранів.

Мабуть, це головна відмітна риса Могилева-Подільського: сьогодні він будує житла у півтора рази більше, ніж 1991 року. Причому — не так за рахунок централізованих, як власним коштом, заохочуючи до пайової участі підприємства, серед яких приладобудівний та два великі машинобудівні заводи, надаючи підрядникам пільгові кредити. На обласний бюджет, як і на послуги банків, тут не покладаються зовсім. Управління капітального будівництва Вінницької держадміністрації у Могилеві-Подільському ходить у боржниках, а щонайкраще застосування коштів, на думку керівника міськфінвідділу Ольги Свиргун, підказують самі підприємства, які зацікавлені як у житловому будівництві, так і в розвитку соціальної сфери. Було б тільки що вкладати.

Між тим стан справ різко загострила платіжна криза. А близько 80 відсотків зароблених на території міста доходів доводиться перераховувати до обласного й республіканського бюджету. Майже на 40 відсотків скоротилися обсяги виробництва на промислових підприємствах, зокрема випуску товарів народного споживання. Проте незважаючи на зниження темпів житлового будівництва, його масштаби помітні навіть з молдовського берега. На українському сьогодні споруджують 12 багатоповерхових житлових будинків загальною площею 39,2 тисячі квадратних метрів — на 699 квартир. Для міста з 40-тисячним населенням — це нормально.

Що хліб і бензин тут продають за найнижчими у Вінницькій області цінами, — очевидно. Узявши на себе всі турботи щодо захисту населення, міськвиконком не шкодує коштів на організацію безкоштовного харчування і проїзду міським транспортом дітей і пенсіонерів, на закупівлю лікувальних препаратів. Нещодавно центральна аптека отримала на це 100-мільйонний безвідсотковий кредит. У місті один за одним відкриваються фірмові магазини — Ярішевської птахофабрики, хлібозаводу, Барського м'ясокомбінату, консервного, приладобудівного заводів... Ціни в них, як правило, на 5 — 10 відсотків нижчі, ніж державні. На організацію торгівлі в міськраді власний погляд, який іноді не збігається з поглядом обласного керівництва. Наказували, скажімо, заборонити торгівлю спиртними напоями в комерційних кіосках — не послухалися. А тому одержали відчутний доход від акцизних зборів. До слова мовити, товарооборот торгівлі у першому кварталі склав майже 30 мільярдів карбованців — переважно це заслуга комерційних торгово-промислових підприємств.

2. Не буває черешень без кісточок

Певно, від того, що прикордонні міста, як правило, мають додаткові доходи за рахунок державного мита, їх зазвичай вважають за багаті. За в'їзд на територію України стягують 3 долари, а в деяких державах це право надають за плату, яка багато перевищує 100 доларів. А втім, до митниці у місцевих мешканців ставлення хоча й поважне, та дещо іронічно-прохолодне. На відміну від молдован, могилівцям, очевидно, треба більш як два роки, щоб навчитися мислити міждержавними категоріями. А вони поки що розмірковують по-дідівському, не вдаючись у суть юрисдикції. Мовляв, й на тому березі, і на цьому — українці, тож навіщо город городити. Хто ходить за паспортом у Молдову до перукарні, хто — на футбол... Це сильніше за митні умовності, незважаючи на те, що Молдова це не тільки Атаки, а Україна — не самий Могилів-Подільський. Згадку про можливу контрабанду тут зустрічають у багнети. «Яка там контрабанда! Хіба що помідори, огірки, черешня, виноград, що, як підозрюють, потрапили у розряд контрабандних опісля союзного переділу. Не привозять їх молдовани до Могилева-Подільського, як то було...»

А втім, вищесказане — з уст песиміста. А от що оповів один з оптимістів, який прокладав на одній з вулиць бульдозером траншею. З ініціативи того ж міськвиконкому, у місті закінчують прокладати газопровід середнього тиску. Газ прийде до міста з Молдови — залишилося тільки зв'язати два газорозподільні «вузлики» — в молдовській Окниці й на сусідній вулиці. На роботах з газифікації міськвиконком освоїв цього року близько 2,5 мільярда карбованців. Виявляється, кордони не перепони, бо світ таки тісний: труби проклали по дну Дністра. А черешень не забракне — стигнуть кожний рік.

3. Між тим, мер вибачається

Зустрітися для розмови з головою міськвиконкому Миколою Малютою, по правді, хотів задовго до відрядження. Не так вже й багато колишніх керівних працівників міськкомів партії, котрих бачив чимало, змогли б упевнити мене в тому, що вони у відповідності посадам, що їх вони обіймали. А Микола Малюта до того ж два роки працював помічником прокурора Могилева-Подільського, перше ніж був обраний на голову міськради. Моя зацікавленість цією людиною зростала у міру того, як надходили новини із Могилева-Подільського. Про пам'ятник полеглим воїнам-«афганцям», що виготовили за 500 мільйонів карбованців тамтешні каменярі-архітектори, та так майстерно, що його тоді ж таки вирішено було звести у Києві. То про самобутній талант рукодільниці Марії Олешко, котрій Вінницьке управління культури на прохання Посольства України у Москві замовило панно із зображенням Тараса Шевченка. То про будівництво католицького костьолу за проектом польського архітектора. Нарешті про те, що міськрада вчинила опір вимозі вищестоящої ради збільшити відрахування до обласного бюджету більш як утричі. Тоді я поцікавився бюджетом міста і з'ясував, що він — хочете вірте, хочете ні — прибутковий, а не дефіцитний. А вийшло так, що Микола Малюта вже заочно переконував мене у тому, що за правом обіймає посаду мера. Але я вирішив все ж таки з ним зустрітися.

Це виявилось непросто. Його робочий день розписано буквально за хвилинами, й в кабінеті він, як правило, не сидить, тож довелося поколесити по місту, поки вдалося нам його знайти. Уявіть собі — на сцені палацу учнів, біля мікрофона. Він щойно вийшов на сцену — привітати школярів і батьків з нагоди Всесвітнього дня захисту дітей. Справді, він не знав про кореспондента з Києва, коли казав: «Любі мої діточки й їх батьки! Вибачте, ради Господа, за те, що виконком, і я в тому числі, робимо замало для задоволення ваших потреб. Але повірте, що ви завжди у нашому серці й ми пам'ятаємо, що ви заслуговуєте на значно більше, ніж ми вам сьогодні можемо дати...» Я сидів ошелешений, бо вже знав, що сьогодні всі школярі харчуються коштом виконкому й майже всі відпочинуть цього літа у виконкомівських піонертаборах, які тут називають «артеками».

Згодом ми познайомилися ближче. Як я і очікував, він був цільна натура, відверта людина й дуже цікавий співбесідник.

— Біда в тому, — казав він, — що ми намагаємося побудувати державу на грунті повсюдної анархії. По сьогодні Закон про місцеве самоврядування не стикується з чинним законодавством, яке регламентує діяльність державних адміністрацій. Проблема суперечностей між органами управління, як на мене, спровокована зверху, але треба усувати ці суперечності. Час не жде...

Я спитав, чи не буде він жалкувати, якщо на майбутніх виборах посада голови виконкому випаде не йому, а комусь із його конкурентів? На що він відверто відповів: «Буду. Адже все будівництво розпочинав я. Не закінчити буде жаль...»

І ще поцікавився тим, які думки приходили йому торішньої осені, під час поїздки до Німеччини. Він помовчав-помовчав і зізнався: «Думав про те, чому нас надто довго водили за носа».

Вже повертаючись до Києва, подумав про те, що будь-якому місту підійде мер, котрому не сором прилюдно вибачатися перед дітьми за чужі прорахунки та огріхи.

Сергій ВЛАД.

Світлана ПИСАРЕНКО,
«Голос України»

Коментар

Місяць. Вони старалися

Минув перший місяць роботи першої сесії нового складу Верховної Ради України. Для тих, кого цікавить статистика, — цифри: ухвалено 54 постанови і один Закон про доповнення до Декрету Кабінету міністрів України про добавлену вартість, яким змінено оподаткування путівок для літнього відпочинку дітей. Путівки завдяки новій ВР подешевшали. Інших економічних змін з участю ВР поки що не сталося.

А от щодо політичних, то процес формування депутатських груп і фракцій вніс певну конфронтацію в парламенті, яка загострилася під час формування робочих органів Верховної Ради — обрання Голови Верховної Ради і, особливо, його заступників та голів постійних комісій.

Тільки після того, як парламент подолав організаційні бурі, рифи, шторми, було ухвалено в першому читанні документ, котрий мав би створити умови, щоб парламентський корабель плавно, як це можливо, звичайно, в політиці, долав перешкоди. Маю на увазі проект Регламенту ВР. Щож, Голова ВР Олександр Мороз у своєму виступі на сесії Верховної Ради України 31 травня пошкодував: «За минулі дні ми переконалися в значенні процедури, в помилці, якої припустилися на самому початку. Бо можна було згаяти три дні на Регламент, але надолужити два тижні».

Втім, ВР працювала напружено, бо паралельно з організаційними слід було розв'язувати й загальнонаціональні проблеми — врегульовувати кримське питання, а також виробити позицію щодо виборів Президента, голів та депутатів місцевих Рад 26 червня. І, хоч би як там було, парламентарі справилися з цими завданнями. У гострих дебатах народилася постанова Верховної Ради України «Про зупинення дії Закону Республіки Крим «Про відновлення конституційних основ державності Республіки Крим», було споряджено також делегацію до Криму. Поставлено крапку й у дебатах щодо доцільності перенесення виборів Президента України, а також голів і депутатів місцевих Рад на пізніший строк. За умови, якщо парламент внесе зміни і доповнення до Закону про формування місцевих органів влади і самоврядування, визначивши конкретні повноваження голів Рад, виконкомів і самих органів місцевого самоврядування — Рад. Над цим, до речі, посилено працювала відповідна Комісія Верховної Ради.

Усі з переліченних і не перелічених питань розглядали на пленарних засіданнях, у фракціях і депутатських групах, багато і тривало обговорювали, а рішення приймали небезболісно, навіть якось трагічно тяжко.

Закон передбачає професійний парламент, тобто депутати мають працювати на постійній основі. Але законодавчого професіоналізму немає. У цьому парадокс. Щоб хоча б частково позбутися його, мабуть, 112 депутатських мандатів, котрі «розігруватимуться» 24 липня, краще віддати таки юристам, а не лише приємним на вигляд людям. Інакше сподівання на те, що новий парламент нам допоможе, можуть розтанути. Хоча він старається.

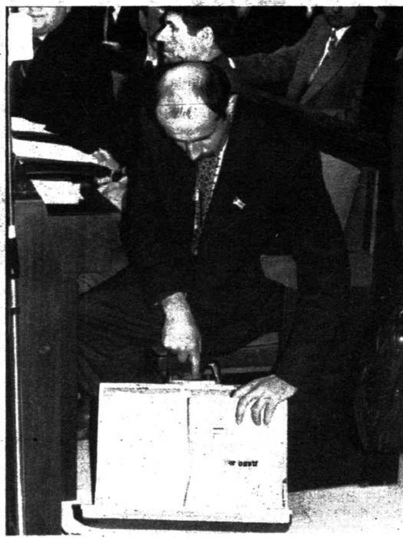

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Наталя ЗІНЕЦЬ, «Інтерфакс»

Відлуння події

Піде нафта...

Останнім часом Україна вживає серйозних заходів у розв'язанні проблеми забезпечення народного господарства енергоносіями і створення альтернативних джерел імпорту нафти й газу.

Один з останніх кроків у цьому напрямку — будівництво українсько-турецької системи нафтопроводів, угоду про створення яких було підписано 31 травня під час візиту Президента Республіки Туреччина Сулеймана Деміреля до Києва. Ця система й два термінали — в Одесі та місті Єамсун, розташованому на чорноморському узбережжі Туреччини, будуть спроможні у разі успішного будівництва вже в 1997 році забезпечити найкоротший шлях постачання близькосхідної нафти до України й далі у Європу.

Як сказав на одній із прес-конференцій голова правління Національної акціонерної холдінгової компанії «Укрнафтогаз» Євген Сухін, для імпорту нафти й газу Україні потрібно від 9 до 15 мільярдів доларів на рік. Внутрішній борг за енергоносії нині становить близько 15 трлн. крб. Борги України Росії за нафту й газ — близько 1,5 млрд. доларів.

Прогнозована річна потреба України в енергоносіях дорівнює 30—35 млн. тонн нафти й 85—90 млрд. куб. м газу. У 1994 році Україні треба імпортувати 28 млн. тонн нафти й 85 млрд. куб. м газу. За прогнозами Держкомнафтогазу України, за рахунок власних ресурсів вдасться забезпечити тільки 10% потреби нафти й 20% — газу. У 1993 році було видобуто відповідно 4,2 млн. тонн й 19,2 млрд. куб. м, у 1992-му — 4,5 млн. тонн й 20,9 млрд. куб. м, в 1991-му — 4,9 млн. тонн й 24,4 млрд. куб. м.

Відповідно до національної програми «Нафта й газ України», у найближчі роки власний видобуток нафти має зрости до 5 млн. тонн, а газу — до 20 млрд. куб. м. До 2010 року відповідно — 7,5 млн. тонн й 35,5 млрд. куб. м.

При цьому щорічний імпорт нафти буде потрібен у межах 30 млн. тонн, газу — 40—55 млрд. куб. м.

Фахівці Держкомнафтогазу вважають, що одержати кошти для погашення кредитів і закупівель за кордоном потрібної Україні нафти дозволить експорт нафтопродуктів високої якості, вироблених на нафтопереробних заводах України. На їхню думку, треба модернізувати вже наявні потужності з переробки нафти й створювати нові.

Нині нафтопереробний комплекс України включає 6 заводів: Кременчуцький, Дрогобицький, Лисичанський, Надвірнянський, Одеський і Херсонський із загальною потужністю переробки 62 млн. тонн на рік. У 1992 році було перероблено більше 37 млн. тонн, у 1993-му — 23 млн. тонн, у 1994 році передбачається 28 млн. тонн.

Україна вже почала масштабну реконструкцію нафтопереробних підприємств у рамках національної програми України з нафти й газу (затверджена Кабінетом міністрів України у 1993 році), а також у відповідності з постановою Кабінету міністрів від 21 вересня 1993 року «Про заходи з поглиблення переробки нафти». Передбачається, що програму реконструкції й модернізації нафтопереробного комплексу буде завершено у 1997 році. Її виконання дасть можливість збільшити глибину переробки нафти з 53% до 72%, а відбір моторного палива з 40% до 57%.

Керівники Держкомнафтогазу неодноразово заявляли, що виробничі підрозділи, які працюють у нафтогазовій галузі України, вже сьогодні могли б збільшити поставки нафти з далекого зарубіжжя, однак поки що цьому перешкоджають деякі суто технічні проблеми — наприклад, відсутність в Україні нафтоперевалочних комплексів.

Очевидно, цю проблему буде вичерпано після закінчення будівництва нафтового терміналу в Одесі, планована потужність якого досягне 40 млн. тонн на рік, у тому числі першої черги — 2 млн. тонн. А також будівництва терміналу на протилежному березі Чорного моря — у турецькому місті Самсун.

На території Туреччини передбачається побудувати дві вітки нафтопроводів. Одна з них пройде від міста Самсун до міста Кіріккале (діаметр — 1020 мм, довжина — більше 300 км). Другу буде збудовано від міста Кіріккале до середземноморського порту Джейхан (діаметр — 1020 мм, довжина близько 500 км), паралельно до вже існуючої турецької вітки діаметром 600 мм.

Для реалізації проекту керівники виробничого об'єднання «Укрзакордоннафтогазбуд», яке входить до складу Національної холдінгової компанії «Укрнафтогаз», й турецької фірми «Ботас» підписали протокол про наміри. У відповідності з ним створено українсько-турецьку акціонерну компанію «Пі енд Пі», статутний фонд якої не розголошується.

Як повідомив «Інтерфаксу-Україна» генеральний директор виробничого об'єднання «Укразакордоннафтогазбуд» Іван Дадіверін, вже у липні українські проектувальники спільно з турецькими партнерами розпочнуть проектно- пошукові роботи на місці. А до кінця 1994 року передбачається приступити безпосередньо до будівництва нафтопроводу.

Відповідно до протоколу, українська сторона взяла на себе доставку необхідних матеріалів і обладнання, а також будівельно-монтажні роботи.

Спільно з фірмою «Ботас» здійснюватиметься проектування терміналу в Самсуні, відведення портової частини, підготовка майданчика під термінал.

За словами Івана Дадіверіна, порт Самсун спроможний приймати судна 250 днів на рік, тому саме тут заплановано будівництво терміналу.

На будівництві нафтопроводу й терміналу будуть зайняті українські фахівці, які нині ведуть будівництво нафтопроводу Одеса—Кременчук. Він дасть змогу забезпечити транспортування нафти на Одеський, Кременчуцький і Херсонський нафтопереробні заводи.

Передбачається також будівництво другої нафтомагістралі з Одеси у район Бродів для транспортування нафти на нафтопереробні заводи у Дрогобич і Надвірну.

Нині Україна має більше 4 тис. км нафтопроводів й 4,5 тис. км нафтопродуктопроводів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
«Голос України»

Свято, з яким хочеться бути завжди

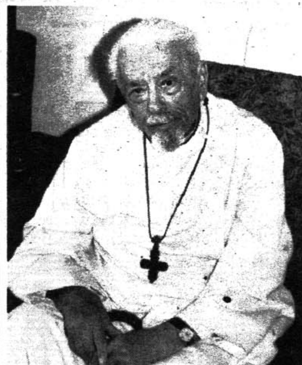
Не вірте, наче люди наші уже й не відгукуються, коли влаштовують якісь масові свята. Сьогодні у Дніпропетровську і справді святоказка, яке мало кого залишає байдужим. Афіші з симпатичним кошенятком, у котрого пензликом хвіст, покликали тисячі мешканців та гостей міста на схили Дніпра, до парку імені Т.Г.Шевченка. Свято називається так: всеукраїнський дитячо-юнацький фестиваль традиційних народних художніх промислів.

До речі, другий за хронологією, бо два роки тому — теж у Дніпропетровську — відбувся перший. Може, згадки про той перший, приємні враження від нього і наснажили городян знову не розминутися з яскравим і чарівним дивом, ще раз поспілкуватися з неповторною творчістю дітей і підлітків, які успадковують одвічні народні таланти і здібності. Досить завітати до оновленого Палацу студентів, щоб потрапити в бентежний світ краси декоративного розпису і живопису, вишиванок, витинанок, писанок, плетива, візерункового ткацтва і килимарства, художньої обробки дерева, металу та шкіри, виробів з кераміки, природних та рослинних матеріалів...

(Закінчення на 4-й стор.).

Вічна пам'ять, Учителю

Сьогодні — річниця смерті Патріарха Мстислава

Він був не просто ієрархом Української автокефальної православної церкви. Він був Особистістю, в якій людям самим хочеться визнати Патріарха від природи. З роками ця велика постать XX століття зростатиме в наших очах. Зростатиме і гіркота втрати: зблизька ми не змогли оцінити її: як це часто буває, дивилися і не бачили, слухали і не чули. Патріарх Мстислав залишиться в пам'яті як Учитель на довгі часи — для нас, наших дітей і онуків.

У НАС ЗНОВУ РУБІКОН

«Ми знову перебуваємо на стадії боротьби за самостійну державу. Ми на Рубіконі: або за Україну, або проти неї», — так охарактеризував сьогоднішню політичну ситуацію в країні новообраний лідер демократичного об'єднання «Україна» Дмитро Павличко. І зазначив, що перед націонал-демократами стоять два головні завдання: не допустити, щоб представники антиукраїнських сил перемогли на президентських виборах, і спробувати перемогти на довиборах 112 народних депутатів України 24 липня цього року, щоб хоча б дещо змінити розклад політичних сил у Верховній Раді. За словами Д.Павличка, вже створено координаційну раду голів політпартій, яка ще не виробила єдиного підходу до того, кого з кандидатів у Президенти підтримувати, зате вже визначила — жодної підтримки програмам Л. Кучми й О. Мороза. Щодо довиборів депутатів, сказав Д. Павличко, то узгоджено й висунуто 73 демократичні кандидати. «Було б добре, якби перемогла хоча б половина», — сказав лідер «України».

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

А там, у Городищі, бондарі живуть —

люди тихі, добрі, щирі, гостинні й напрочуд цікаві

Подвір'я в Івана Івановича Подзюбанчука — велике. Просто-таки розкішне. Поліське. Хата, клуня, хлів, шопа... Усе з дерева. Всі оці будівлі сам господар зводив. А під старими яблунями — простора дровітня, яку місцеві люди шурою називають. Біля неї циркулярка, соснові та березові колоди, стругані й неструганi дубові клепки. Із стовбурів сосни — дупляки-пастки для бджіл... Під навісом стоїть кілька закритих бочок, де кожна літрів так на сімдесят.

— У цих бочках сік березовий тримаю, — каже Іван Іванович, коли ми присіли на дубових колодах біля дровітні. — Натуральний сік, ячменем заправлений. А ще люблю медком його присмачити... І розмову я починаю тоді, коли гостей соком частую.

Був ласкавий червневий день. Пахло лісовими травами, свіжим сіном. Припікало. Збиралося на дощ. На дубових колодах ми гамували спрагу прохолодним березовим соком. Іван Іванович усміхався в білі вуса, мружив добрі очі... І розповідав.

— Вважайте, все своє життя займаюся бондарством. А мені вже — сімдесят чотири. В шість років пас я свиней. Одного разу мій дід Микита роздобрився й дозволив мені колоти дуба на клепки для цебрика. Мабуть, у мене непогано виходило, бо вже в сім років я допомагав дідові в бондарній справі. Потім — батькові. Отак з тих пір і бондарюю. Що вмію майструвати? А те, що захочете. Бочки, діжки, цебрики, масничок, барильця... Ще років десять тому, то я за рік міг зробити вісімдесят—сто бочок. А тепер уже не та сила. Ніби і здоровий, а втомлююся. Син Олексій краще за мене майструє. Мені дожити б до того часу, коли внук Віталій і правнук Роман до бондарської справи прилучаться.

Розповідав майстер і про технологію виготовлення бочок та діжок, яке дерево для цього годиться. На бочку, наприклад, іде тільки дуб. Та щоб без жодного сучечка. На діжечку, в якій господині тісто виробляють, сосна годиться. Вона легка. А на обігайку (обруч) для кришки — теж сосна. На кожен виріб в Івана Івановича свій секрет. От ніхто краще за нього в селі не зробить боклаг, в якому воду добре зберігати. Для місцевого жителя боклаг — просто-таки необхідний. Коли косовиця сіна, жнивування, сонце припікає... А в кожного косаря на поясі висить боклаг зі студеною водою.

Якими інструментами працює? Звичайними, ще з діда-прадіда відомими: сокирою, дворучним ножем, циркулем, стругом...

— У нашому селі всі вміють бондарювати, що не хата — то майстер живе, — продовжував розмову Іван Іванович. — У п'ятдесятих роках державна артіль організувала «Червоний бондар», в якій виготовлялися бочки різних розмірів на пиво, вино, рибу. Та щось недовго ця артіль існувала. А я ще, знаєте, на бджолах знаюся, пасіку тримаю. Буваю в лісі — знайду трухляве дерево з отвором усередині, підрихтую і знову з ним до лісу... Кожного року так п'ять-шість роїв ловлю. Дітям та внукам дарую. Коней люблю. В мене дві кобили і двоє лошат. Бо що то за поліщук, коли в нього нема коня?

Слухав я Івана Івановича, і згадалися слова журналіста Василя Пєскова: «Зустрілася гарна людина». Справді гарна. І цікава. А що дуже приємно — що в Городищі таких людей багато. Живуть вони серед лісу і лугових трав ніби й непомітно, тихо. Встають разом з півнями, лягають, коли лелеки на гніздах уже не клекочуть. Коли не рипить старий, як світ, коловорот біля колодязя, цямрини якого складені з дубових колод. І ніхто в селі не знає, скільки літ колодязю. Біля нього ми зустріли стареньку бабусю з двома відрами. Познайомилися: Марія Родіонівна Ройко.

— Скільки літ вам? — питаємо.

— Давно живу на світі — не знаю. Ще була малою, то коловорот скрипів. А тепер удвох скрипимо, — розповідає старенька. — Навіщо то вам? Цікаво знати? Ага. А мені вже нецікаво...

Натруджені руки торкаються відер, наполовину наповнених водою... Подибала бабуся до хати.

Неподалік цього єдиного на селі колодязя живе Олексій Якович Мацюк. Він і його троє синів — Георгій, Володимир і Петро бондарюють. На подвір'ї у нього ми зустріли Павла Костянтиновича Шкіля. Зайшов сусід до сусіда, побалакати. В окулярах, із цигаркою в роті і... з кресалом у руках.

— Запалками не користуюся, — сказав Павло Костянтинович. — Слухайте, а мене цікавлять політичні проблеми. Ви з міста, то, може, знаєте, за якого президента краще голосувати? Ми то в селі все своє маємо, але жити хочеться краще. А ви як думаєте?

Розмовляв, а цигарка на губі висіла. І як це чоловікові так удавалося? Трут і кремінь Павло Костянтинович не випускав з рук.

У цьому селі цікавих людей багато. Городище — єдине село на Волині, де майже в кожній сім'ї чоловіки займаються бондарством. І це незалежно від того, хто яку має професію, де працює. Голова сільської Ради Леонід Ройко бондарює, головний бухгалтер колективного сільськогосподарського підприємства «Промінь» Олексій Мацюк — майстер із цебриків та масничок, учитель, завуч школи Микола Шнит — також відомий в селі бондар. А ось голова місцевого господарства «Промінь» Микола Мацюк, з яким я ходив від хати до хати, дещо ніяковіючи, признався:

— Мої дід і батько бондарювали, а в мене руки до цього не доходять. Все ніколи. Але мій брат Федір гарний бондар, зять Микола має добрий смак у цій справі. То мені вже від цього легше.

На фото: І.Подзюбанчук з онуками Віталієм та Лідою.

Фото Миколи ЗІНЧУКА.

(Закінчення на 7-й стор.).

Василь ЛИСЕНКО, журналіст

Зцілення душі людської

«Добром укрию я тебе» — під таким заголовком у «ГУ» було опубліковано статтю про ясновидицю з Білої Церкви Київської області Галину Клименко. І відразу з усіх куточків України до неї пішли листи. І в кожному біль душі: допоможіть позбутися хвороби, сімейних проблем... Просять за себе, дітей, літніх батьків тощо. Звертаються до неї з найрізноманітнішими, іноді навіть несподіваними, запитаннями. На деякі з них Галина Олександрівна відповідає через газету.

Пише Любов А. із Житомирщини: «Якось одна жінка провела мого малого сина попід труною з покійником. З того часу син весь час хворіє. Я також нездужаю. Допоможіть позбутися нещастя і повернути здоров'я...»

— Хлопчика ще можна врятувати, — відповідає Галина Олександрівна. —І я допоможу, якщо ця сім'я до мене прийде. Я знімаю наслання будь-яких різновидів, а також причинну, пристріт, прокляття...

А в Л. Роженко з Донбасу після струсу мозку з'явився постійний страх: боїться збожеволіти. Втратила апетит, погано спить, настрій гнітючий. І має аж трьох синів, яких треба поставити на ноги.

— Цій жінці я також можу зарадити і повернути радість життя. Вона ще пишатиметься своїми синами.

Запитує Любов М. із Черкащини: «Від мене пішов чоловік. Як повернути його додому, до сім'ї?»

— У моїй програмі «Зцілення душі людської» є й така тема. І я допомагаю людям зберегти і зміцнити сім'ю, позбутися самотності, вирішити проблему з одруженням, передбачу майбутнє і розповім про минуле.

Пригадую, був такий випадок: прийшла до мене жінка в жалобі та й каже: «Десь зник мій чоловік — мабуть, загинув. Чи можна дізнатися, що з ним сталося?» А я тільки глянула на неї і побачила, що живий він і здоровий, але живе в іншій сім'ї. Тоді жінка не повірила і навіть образилася на мене. А через кілька тижнів знову прийшла, вибачалася: «Ви правду казали, чоловік справді пішов до іншої. Допоможіть його повернути».

Скаржиться О. Манойленко: «Мій шестирічний син тяжко захворів. І обійшла я вже багатьох лікарів та екстрасенсів, але безрезультатно. Дуже Вас прошу: допоможіть зцілити!»

— Я можу зупинити розвиток будь-якої, навіть найтяжчої, хвороби і продовжити хворій людині вік. Можу омолодити обличчя і тіло, зарадити вашому лихові. До мене також часто звертаються люди, що, доживши до 33 років, також відчули в своєму організмі дивні зміни, отож цікавляться, чи не зійшов і на них дар, як на мене. Якщо це справді сталося, то людина має це відчути сама. Цьому не навчиш і нічого не порадиш.

Ідуть листи. В них біль — і крик про допомогу, віршована освідчення в коханні — і подяка. І воно зрозуміло: цілителі душ у нас сьогодні в дефіциті.

Фото автора.

Свято, з яким хочеться бути завжди

(Початок на 3-й стор.).

Ясно, що таке свято, на яке з'їхалися закохані в народну творчість хлопці та дівчата майже з усіх областей України, не може обійтися без зустрічей з відомими майстрами художніх промислів — отож працюють творчі лабораторії. А спільним прологом стала поїздка до знаменитих майстрів Петриківського розпису. Ще один «обов'язковий» момент — конкурс робіт юних учасників фестивалю, переможці якого одержать пам'ятні призи та нагороди. Хоч у цьому разі справді не буде переможених, бо виставити власні роботи і навіть продати на ярмарку чи аукціоні мають змогу усі, хто бажає. А це водночас і радість та втіха для відвідувачів фестивалю — для тих, хто придбає вироби майстрів-початківців народної творчості.

Два роки тому цей фестиваль заснували кілька міністерств, відомств та громадських організацій. Сьогодні не всі вони знайшли кошти. Тому нинішнє свято стало можливе передусім завдяки зусиллям Міністерства України у справах молоді та спорту і Дніпропетровської держадміністрації, зокрема її комітету у справах молоді.

Дніпропетровськ.

Олекса ВАЩЕНКО, журналіст

Через тернії до зірок

Так упевнено можна сказати про Донецьку спеціалізовану середню школу № 65 з українською мовою навчання та поглибленим вивченням дисциплін суспільно-гуманітарного циклу й іноземних мов. Така повна назва цього навчального закладу. Конкурс охочих вчитися у перших класах по 8—9 дітей на одне місце.

Після того, як у 1990 році школа переросла з недільної у спеціалізовану і поселилася у старому приміщенні, посипалися на її голову всілякі негаразди. То опалювальну систему прорве, то затопить підвальні приміщення (водосистеми не ремонтували тут аж з 1949 року), то місцева влада в особі грізної міської санепідемстанції під приводом порушення санітарних норм (переповнення школи) хоче закрити її. Так, після минулорічного квітневого рішення санепідемстанції про закриття школи вибухнув великий скандал. Більш як десять батьків звернулися до кількох посольств зарубіжних країн (Австралії, Великобританії, США, Канади), де повністю задовольняють національно-культурні потреби українців, з проханням надати їм і їхнім дітям політичний притулок. Мотивація: вони у себе в Україні не можуть задовольнити національно-культурних потреб своїх дітей, котрі бажають навчатися українською мовою. Школу тоді не закрили, а до неї приїздив навіть віце-прем'єр-міністр України Микола Жулинський.

Але, на жаль, нічого не змінилося на краще. Школу продовжують тероризувати різноманітними штрафами, не бажають виділяти гроші для нормального її функціонування. Сьогодні у школі нема спортмайданчика, майстерень, учительської, для п'ятох завучів немає жодного кабінету, а температура у п'ятох класних кімнатах не піднімається взимку вище від позначки 14°С. Про все це з гіркотою в голосі розповів мені директор школи Леонід Громовий.

Хоча, виявляється, є ухвала Донецької міськради № 17 від 5 травня 1990 року про спорудження нового приміщення для школи. Але тієї ухвали зовсім не виконують (принаймні ніхто навіть проектуванням не займався) і лежить вона десь у великого міського начальника в довгій шухляді.

А ще чотири роки тому приїздили з Москви троє колег Леоніда Григоровича, набиралися у нього досвіду становлення національної школи, занотовували його думки стосовно архітектурного розв'язання такої школи, вчилися. Потім повернулися до своєї Москви, побудували там три нові школи, назвали їх «школами майбутнього» і директорують там і понині.

Цілком поділяю занепокоєння директора Громового і таким. Ще під час минулої виборної президентської кампанії Леонід Кравчук на запитання учня цієї школи Ілька Шевляка у теледебатах Ужгород—Київ—Донецьк заявив на всю Україну: «Я знаю цю школу, знаю її проблеми. Ми будемо допомагати цій школі...»

І, схоже, що справді знає наш уряд цю школу. Бо всі закордонні делегації ідуть на екскурсії саме сюди. А школа в той час, як бачимо, продовжує потерпати. І лише один, саме на цьому просив наголосити Леонід Григорович, колишній директор шахти імені Засядька і нинішній в.о. прем'єр-міністра України добродій Юхим Звягільський реально допомагає школі. Ось і недавно (знову-таки під час виборної кампанії до Верховної Ради) пообіцяв Громовому виділити 30 мільярдів карбованців для добудови та реконструкції приміщень школи і придбання двох автобусів для перевезення учнів та вчителів. І хоча тих грошей поки що не видно і нате не чути за них, до директора вже кілька разів зверталися представники обласних структур, котрих дуже цікавило, з яких районів міста ходять до школи діти, і чому б, мовляв, не брати до перших класів дітей тільки з Київського району, де розташована школа. Громовий у цих домаганнях вбачає спробу локалізувати набутий досвід відродження української національної школи. Бо можновладцям добре відомо, що деякі діти добираються до школи протягом 2—3 годин, що Донецьк простягається близько 100 км у довжину, що діти їздять з усіх дев'ятих районів міста, що в місті 152 російські школи і одна-єдина українська... Леонід Григорович певен: «Місцеві владні структури хочуть зробити все, щоб Донбас не був український, а відтак і Україна не була українська». І з ним важко не погодитися.

Про те, що нашому рідному острівцю треба допомагати, свідчать хоча б такі цифри: 92 відсотки учнів першого випуску школи вступило до вузів, 96 відсотків учнів другого випуску школи теж вступило до вузів України.

На знімках: фарбує дев'ятикласник Андрій Глушко; директор школи Леонід Григорович Громовий з учнями 1-Б класу; на уроці рідної мови у 2-А класі (викладач Валентина Петрівська).

Фото автора.

Донецьк.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, «Голос України»

Репнув херсонський кавун?

Знамениті херсонські кавуни, що увібрали до себе щедре сонце нашого південного краю, славляться незаперечними лікувальними властивостями, схоже, ризикують потрапити до розряду дефіцитних делікатесів. Бо нинішнього року їх посіяно на площі всього 10 тисяч гектарів — наполовину менше, ніж у минулі роки. Чим це викликано?

— Навіть у таких традиційно баштанних районах, як Скадовський, Голопристанський, Цюрупинський, — розповідає заступник начальника обласного управління сільського господарства і продовольства Іван Касьянов, — під кавуни заплановано відвести не більш як по тисячі гектарів землі. Взагалі ж за сприятливих погодних умов матимемо валового збору 70—80 тисяч тонн. Звичайно, у порівнянні з обсягами останнього десятиліття це приблизно половина. Назву і причину дещо прохолодного ставлення землеробів до цієї культури. Вся суть у труднощах із реалізацією кавунів. Возити їх споживачеві власним транспортом нині ніхто із селян не наважиться, бо такі поїздки влетять, як то кажуть, у копієчку. А бажаючих брати урожай просто з поля стає все менше. Наприклад, нинішнього року на провідних ярмарках відмовилися укладати договори на купівлю наших кавунів організації з великих промислових міст України. Та й столичні споживачі в особі відповідних установ не захотіли морочити голову з підписанням контрактів. Місцева облспоживспілка, яка купувала в господарствах майже половину кавунів, теж охолола до них. Відпав ще один давній партнер — Молдова, котра вивозила від нас щороку до 15 відсотків урожаю з баштанів.

— Іване Павловичу, все це, погодьтеся, виглядає якось дивно. Адже аргументів проти такого байдужого ставлення до вирощування кавунів скільки завгодно. Лікарі постійно твердять, що і дорослі, і діти повинні вживати цю солодку продукцію хоча б для оздоровлення нирок. На Херсонщині діє станція баштанництва, яка вивела чудові сорти кавунів і динь, у тому числі й ранніх: «голопристанський», «красень», «Борисфен», «кармінний»... З'являються також і цехи переробки кавунів — приміром, в одному з колгоспів Скадовського району...

— Усе це так. Але займатися баштанництвом нині просто невигідно. Мова не лише про колгоспи і радгоспи — фермери теж дуже скоротили посівні площі. Торішній гіркий досвід усіх навчив. Чітко знаємо: помідорам, іншій городині, яку виростимо, вдасться дати раду: її якщо не продамо, то потрапить на консервний комбінат. А з кавунами складніше. Величезну масу їх не під силу переробити на місцях. Хоча ви правильно говорите: вже подекуди з'явилися міні-цехи. У згаданому вами скадовському колгоспі імені Леніна навчилися варити мед з кавунів — бекмес.

Висновки невтішні. Якщо раніше господарства мали значні прибутки від продажу делікатесної продукції, вагонами відправляли її навіть у далекі куточки колишнього Союзу, то нині доводиться різко згортати виробництво кавунів. Надійні покупці навряд чи знайдуться. Отож залишається сіяти невеличкі баштани хіба що для себе. Репнув херсонський кавун, — сумно жартують селяни.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Скинемося на лікарню

Депутати Черкаської обласної Ради звернулися до земляків із проханням допомогти завершити будівництво обласної дитячої лікарні. Черкащина — єдина в Україні область, де немає спеціалізованого лікувального закладу для дітей. Тим часом у 13 районах є «чорнобильські» території, на яких мешкає майже 42 тисячі дітей та підлітків.

Розпочате три роки тому спорудження дитячої лікарні нині припинилося. Вели його за рахунок Мінчорнобиля, який 1994 року не виділив ні копійки. Виконано робіт близько 25 відсотків від загального обсягу. Щоб завершити будову, потрібно 266 мільярдів карбованців. Це значно більше, ніж виділено в цьому році з державного та обласного бюджетів на всі споруджувані об'єкти медичного, культурного, освітянського, комунального призначення і житла для пільгових категорій населення.

Депутати пропонують землякам «скинутися» й добудувати лікарню. Хто почує цей голос волаючого в пустелі — невідомо, адже більшість підприємств області стоїть, сільське господарство загнане у глухий кут, а четверо найбільших підприємств оборонки оголосили себе банкрутами і заявили про передстрайковий стан.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

І дітям до 16 років, і дорослим дивитися заборонено

Як показала перевірка, із 67 фільмів, що були в Луганському обласному кіновідеоцентрі, лише 7 мали відповідні державні сертифікати. Отже, решту придбано незаконно. Серед них навіть такі, котрі Міністерство культури України, після висновків експертної комісії, заборонило демонструвати в кінотеатрах як порнографічні.

Тепер порнографії в області поставлено заслін. Голова обласної держадміністрації Е.Хананов видав розпорядження про створення обласної комісії з контролю за репертуарним плануванням в кіномережі області. Головою комісії призначено народного артиста України, актора Луганського обласного музично-драматичного театру Михайла Голубовича.

Луганська область.

Василь БАБУХ, «Голос України»

Не перевелися алхіміки

Кілька днів тому річку Клокічка, що протікає Чернівцями, огорнули хмари невідомих випарів. Сморід, що доносився з течії, змусив людей мерщій зачиняти вікна своїх квартир, панічно тікати подалі від небезпеки.

Природоохоронні органи та міська санепідемстанція розпочали пошук джерела цього викиду. І згодом встановили, що над сотнями чернівчан познущалися працівники однієї з міських котелень. Готуючись до нового опалювального сезону, вони вдалися до промивання котлів «коктейлем» з кількох сильнодіючих кислот. А потім цю надзвичайно отруйну мішанину викинули в каналізаційний колектор, звідки вона й потрапила до річки.

Право

Анатолій БЕНЬ, «Голос України»

Над банками згущаються тіні націоналізації. Хтось мусить іти ва-банк

Нотатки із чергового засідання Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією при Президенті України

Небо над фінансово-кредитною і банківською системами насупилося. Не треба було бути великим синоптиком, щоб це передбачити. Тим паче, що спеціалісти з боротьби з організованою злочинністю генерали Григорій Шелудько, Олександр Іщенко, підполковник Станіслав Клюшке давно попереджали про це в інтерв'ю «Голосові України».

Закриті колись наглухо фінансово-кредитна і банківська системи, за образним висловом Президента України, нині виявились цілиною для зловживань.

Уявіть ситуацію. Збираються кілька босяків у «фірму», позичають чи крадуть пару-другу сотень доларів, пхають їх у липкі руки банківського чиновника. Під вигадану програму отримують мішки грошей, переводять їх у валюту і... заявляють, що погано погосподарювали — збанкрутіли. За руку їх не схопиш — закону про лжебанкрутство не було. Багато хто впізнає їх за кермом шалено дорогих лімузинів, у казино й в інших злачних місцях, але навіть назвати злодюгами не має права.

Потім «ввійшло в моду» викачувати гроші з банків (державних) за допомогою фальшивих авізо, фіктивних довідок-сертифікатів. Сьогодні — спроби проникнення в міжбанківську електронну систему, яка, до речі, запроваджена лише з лютого цього року (дві таких спроби зафіксовано у банку «Інко»). Якщо 1993 року виявлено понад 350 злочинів, пов'язаних з кредитно- фінансовими операціями, в тому числі 162 — в банківських установах, то у першому кварталі нинішнього у банківських установах скоєно 81 злочин, у фінансово-кредитній системі — 99. Державі завдано збитків на 110 мільярдів карбованців.

Загальна заборгованість дебіторів банків становить більш як 12 трильйонів карбованців.

Цього року зафіксовано 31 випадок протиправного вилучення з банків близько 100 мільярдів карбованців, 45 випадків незаконного переведення безготівкових коштів у готівку (на 59,1 мільярда), понад 250 фактів розбазарювання кредитів (на 24 мільярди). За фіктивними авізо та іншими підробленими документами державі завдано шкоди на суму близько 1 трильйона карбованців. Нині правоохоронні органи перевіряють факт незаконного переведення в готівку за підробленими документами через комерційні банки 5 мільярдів карбованців шахраями з СП «Бізнес лізінг корпорейшн».

А в Полтаві за одержання хабарів заарештовано головного бухгалтера філіалу комерційного банку «Відродження», який оформив 56 фіктивних довідок- сертифікатів про здавання до банку валюти. Це шахраям дало можливість без сплати мита вивезти за межі України товарів на 210 мільйонів карбованців.

За отримання хабарів притягають до кримінальної відповідальності керуючого Тернопільським обласним пенсійним фондом та начальника Тернопільського обласного ощадбанку, керуючого Сумською філією банку «Інко», заступника голови правління комерційного банку «Дніпробанк» та інших.

Дані Мінстату України, що характеризують минулорічний обсяг товарообігу зі США, у кілька разів розходяться з даними Держмиткому, а в порівнянні з інформацією посольства США в Україні — майже у десять разів.

Любителі легкої наживи у банківській системі вдаються до таких витончених махінацій, що, як зізнався голова СБУ Євген Марчук, аж дух перехоплює.

За перехопленням духу може настати й тривале перекриття кисню цілій державі. Сьогодні наші спецслужби занепокоєні тенденцією до перекачування грошей з областей України в банки, розташовані у Криму, і виникненням на півострові подвійної банківської й валютної систем. «Чи не загрожує це національним інтересам України?» — швидше за все риторично запитував на засіданні комітету той же Євген Марчук у заступника голови правління Нацбанку Бориса Маркова. Хоча й без думки Нацбанку зрозуміло, до чого це може призвести.

Скоріше хотілося б почути від представника нашого банківського відомства, яким же чином Українська держава у цій ситуації може постояти за себе.

Дехто схильний вимагати санкцій від Президента України. Сам Леонід Кравчук висловився проти війни указів з Президентом Криму і вважає, що в нашій державі є достатня правова база для вирішення цієї проблеми.

Врешті-решт з Б.Маркова «витиснули» обіцянку, що в разі порушень банками Криму нашого законодавства Нацбанк не допустить кримських банкірів у свою міжбанківську електронну систему.

Втіх від цього мало. Як і від того, що комітет негативно оцінив виконання Національним банком функцій нагляду й контролю за діяльністю кредитно-банківської системи (ще на жодне відомство не доводилося чути стільки нарікань членів комітету).

Ситуація набагато критичніша, як це може видатися. Нашій державі сьогодні бракує сил боротися не тільки з причинами правопорушень у кредитно-фінансовій і банківській системах, а й з їх наслідками. Правоохоронні органи, по суті, розводять руками. Начальник управління «К» СБУ змалював Президентові й іншим членам комітету до страшного реальну картину: у його служби для такої боротьби недостатньо кваліфікованих кадрів, засобів, коштів, і де все це брати, якщо бюджет Служби безпеки вичерпується в липні? У не набагато кращій ситуації й Головне управління боротьби з організованою злочинністю МВС України. Та що казати, коли й Генеральний прокурор України схвильовано нарікає на те, що абсолютно не захищений від злочинного світу, який має технічні можливості стежити, знімати будь-яку інформацію (і це за того, що за одне слово Генпрокурора злочинний світ готовий платити мільярди).

Запахло смаленим. Представлений на початку засідання комітету новий звільнений перший заступник його голови Василь Дурдинець запропонував уникнути в рішенні традиційних розпливчатих виразів на зразок «прискорити» та безрозмірних строків виконання цих рішень і вказати конкретні й дуже стислі. Президент України висловив готовність підписати вкрай необхідні розпорядження, укази у найближчі два-три дні. Хочеться вірити, що ці документи вже підписано. А правоохоронні та інші державні органи вже почали перевіряти діяльність комерційних банків щодо додержання ними вимог чинного законодавства і, насамперед, недопущення випадків видачі кредитів за фіктивними документами, незаконного переведення безготівкових грошей у готівку, з використанням страхових компаній, розбазарюванням кредитів тощо, вивчати практику взаєморозрахунків комерційних структур з державними підприємствами, щоб виключити зловживання та хабарництво.

(Закінчення на 9-й стор.).

Ті жбурляли їй у вічі колючі слова і насміхалися, ті презирливо міряли зверхнім поглядом, а ті, брутально вилаявшись, відверталися. А вона стояла на зупинці, пригортаючи до грудей білий сповиток, і... винувато посміхалась. Навкруг неї ластів'ятами тулилися Ліля, Юля, Ігор, Вова, Юра, Рома, Олег і Валя. Діти тяглись навшпиньки до сповитка, щоб побачити крихітне личко новонародженої сестрички.

— Десяте вже привела Ліда Буримова, — з осудом сказали у Щербинівці...

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

«Мамо, я не хотів народитися...»

Спочатку Лідія не запросила до хати. Згодом я зрозуміла чому. Велика кімната, в якій стояли кілька ліжок і стіл, дихала такою безпросвітною убогістю, що стало моторошно. На порваному ганчір'ї, котре колись служило ковдрою, спало, розкинувши рученята, маля у повзунках. «То Валюша, — сказала Лідія, — їй уже два роки». І , ніяково помовчавши, продовжила: «Не дивуйтеся, що таке дрантя. Все, що ми мали раніше — простирадла, підодіяльники, наволочки, — порвалося від прання. Спочатку я латала його, а тепер нічого й латати. Нове купити нема за що — на харчування грошей не вистачає. Нам тільки хліба на два дні потрібно 13 буханців... Якби не хліб, хтозна як би вижили...»

На руках у Лідії заплакало дитя. Тієї ж миті з подвір'я до хати влетіла дівчинка-підліток і забрала в матері сестричку. «Не плач, моя маленька, — цілуючи приказувала. — Юля тебе пожаліє, погладить голівку...» Голе тільце маляти пригорнулося до дівчинки і заснуло. В цей час з-під ліжка з'явилося чиєсь набурмосене, симпатичне личко, а потім виповз і його власник — серйозний білявий хлопчисько років чотирьох. То був Олег. Він, з'ясувалося, засоромився гостей і пірнув до своєї схованки.

—... Ми ніколи ні до кого не зверталися по допомогу, не скаржилися, — продовжувала далі Лідія. — Але зараз настав край. Діти обносилися до нитки. До дитсадка їх не водимо — нема в що одягнути. Ще гірше із взувачкою. Старші хлопці ходять взимку у кедах, сандаліях. А то й босі бігають по снігу. Коли сильні морози, не йдуть до школи, сидять вдома. Раніше на державну допомогу я могла все купити для дітей. Навіть побалувати їх ласощами. Тепер вони не мають найпотрібнішого. Цукерки їм тільки сняться...

Далі жінка з образою говорила про те, що навіть ту допомогу, яку виділяє для дітей держава, часто-густо затримують і доводиться її «вибивати». Чого тоді тільки не наслухаєшся в конторі!.. Ось недавно не виплачували гроші майже три місяці. І це тоді, коли всі знають, що Іван, її чоловік, заробляє в колгоспі злиденні копійки — по 150—200 тисяч горе-купонів. Хотіла вона, Лідія, щось підробити, але керівництво господарства сказало, що для неї роботи немає. Відмовили і старшій доньці, 17-літній Лілії, хоча живуть вони біля тваринницької ферми і можна було б прилаштувати туди дівчину. Та ні ж — не взяли. Ледве оце перезимували, спали всі покотом в одній кімнаті, бо палива кіт наплакав — через безгрошів'я не завозили вже два роки. Розтелилася корова, але молока всім не вистачає, ділять його тільки між найменшими. Старші харчуються хлібом та супом. Лідія щодня встає о 5-й ранку — порається біля корови, теляти, свиней. А потім готує сніданок — на 12 чоловік. Спати лягає, поки все попере, скупає малят, — далеко за північ...

Слухала цю молоду, 37-річну жінку з ніяковою, ніби соромливою посмішкою, і думала: про материнську і батьківську любов, про їх обов'язок перед дітьми, яким вони дали життя, про безмежну відповідальність перед собою і суспільством за їхнє фізичне і духовне здоров'я, про покликання сім'ї... Хтозна, чи замислювалось колись подружжя Буримових над цим. Судячи з усього, напевно, що ні. Вони просто любили і люблять своїх дітей. Хоча й це немало. Проте найбільше мене вразила у цій ситуації не легковажність Івана та Лідії, котрі, не маючи міцного матеріального становища, зважилися мати десятьох дітей. Приголомшило інше: зневажливе, жорстоке, цинічне ставлення до них односельців. І не лише до них. А й до їхніх дітей. У чому завинили перед людьми діти? Що з'явилися на світ? Що напівголодні? Що мають тавро «багатодітні»? Розповідали, що один хлопчик з великої сім'ї, зацькований насмішками однолітків, прийшов додому, заплакав, і мовив неньці: «Мамо, я не хотів народитися...»

Чи є страшніші слова за сказані цією дитиною?!

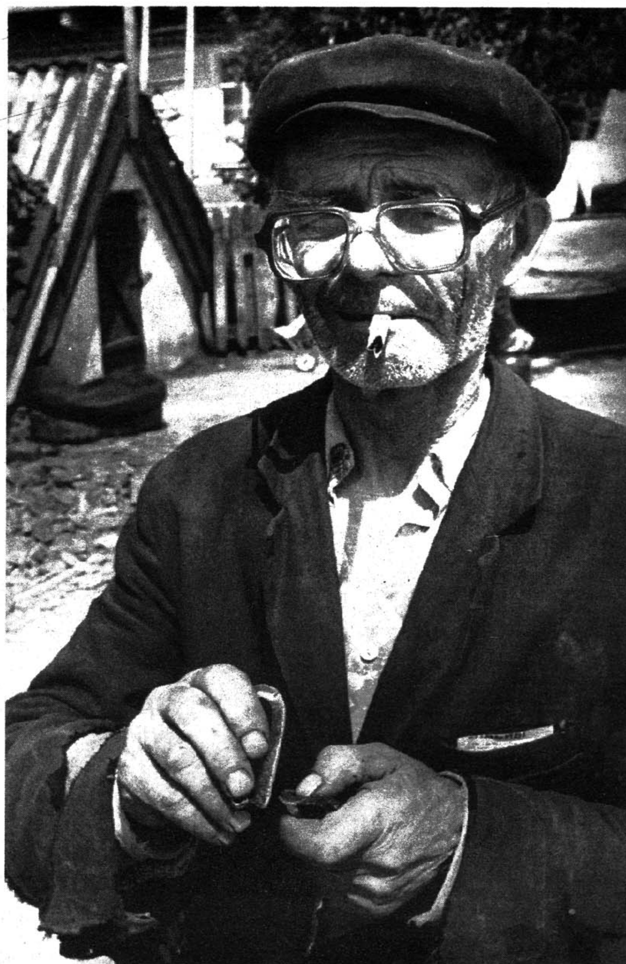
Жодного разу керівництво місцевого колгоспу (до речі, досить міцного у Золотоніському районі), в якому працює Іван Буримов, виконком сільської Ради не звернули уваги на бідацьке становище багатодітної сім'ї і не подали хоч якоїсь допомоги. Навпаки, коли Лідія звернулася в контору, щоб виписати дещо з продуктів, їй навідріз відмовили. Жодна із заможних сімей Щербинівки не запропонувала Буримовим одягу, з якого повиростали їхні діти, чи взуття. «Краще викинути на смітник, ніж віддавати тим, хто розводить злидні», — відрізала на це зауваження одна з конторських дорідних працівниць.

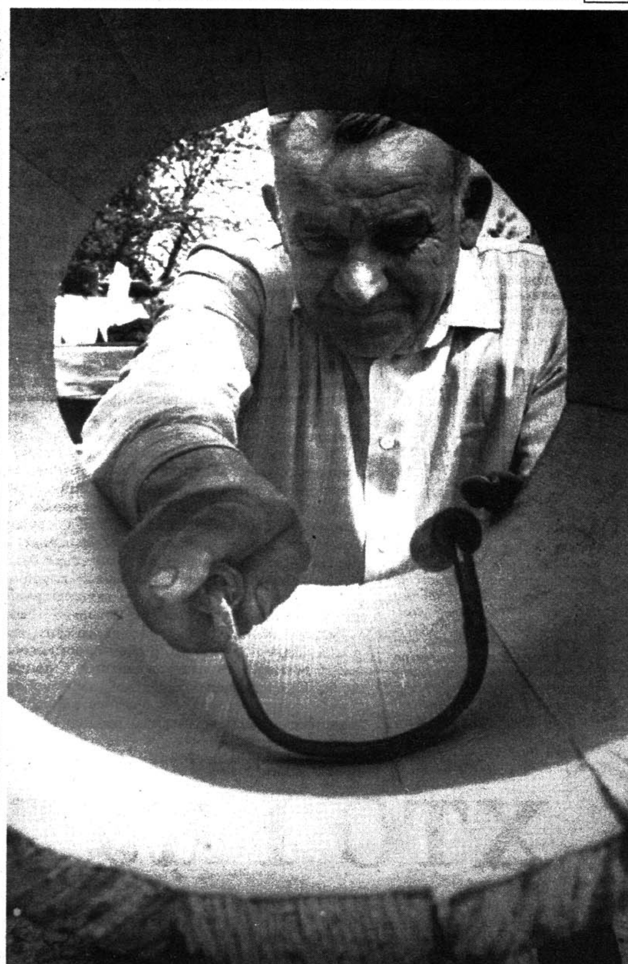
Ця жорстокосердна жінка, на жаль, непоодинока. Бо й Щербинівка не якесь «погане» село серед інших «хороших». Воно типове, як типове і виродження споконвічної народної моралі: поділися з бідним, пожалій безневинну дитину, не засуджуй нікого...

Про стан суспільної моралі, ставлення держави до сімей, в яких виховують троє дітей і більше, ми говорили з головою Черкаського комітету багатодітних сімей Наталею Чернявською. Сумна це була розмова. Півтори тисячі багатодітних сімей черкасівців потерпають морально й матеріально. Їх перших нині скорочують на роботі, виділяють житло лиш тим, хто має великі гроші, затримують навіть ті мізерні кошти, що виділяє для дітей держава. Через дорожнечу продуктів з дитячого столу майже зовсім щезли м'ясо, фрукти, овочі. У багатодітних сім'ях намагаються нагодувати малюків хоча б чим-небудь.

...А чого варта була епопея боротьби комітету з міськвиконкомом за право мати ділянку землі неподалік міста?! Один із заступників мера скаржився згодом по обласному радіо, що розгнівані жінки у запалі дискусії відірвали йому гудзики від сорочки... Чи так воно було, чи трохи інакше, але комітет «вибив» собі земельний кооператив «Лелека». Тепер боротьба за інше. Уряд рекомендував місцевим органам влади вишукати можливість і на 50 відсотків зменшити розмір оплати комунальних послуг, електроенергії для малозабезпечених сімей з дітьми. У Запоріжжі, Миколаєві таку проблему розв'язали, а в Черкасах не спромоглися навіть розглянути її. І знову ходять жінки з комітету багатодітних сімей, оббивають чиновницькі пороги. Доводять державним службовцям, що це їхній обов'язок — дбати про державу. Державу, в якій нині смертність майже вдвічі перевищує народжуваність. Понад 40 відсотків жінок не можуть виносити дитину. А кожна шоста — зовсім не може її мати. То чому таке байдуже, а то й вороже ставлення до тих, хто народив не одного і не двоє дітей, а більше, виконавши свій обов'язок на цій землі і зміцнивши свою державу?! Невже потрібно стократ повторювати: без сім'ї, без дітей держава не має майбутнього?!

Черкаська область.

А там, у Городищі, бондарі живуть

(Початок на 4-й стор.).

Не давала спокою думка: бочки, цебрики — звісно, це потрібно, а що нового роблять місцеві бондарі? Мені посміхалися, підморгували... І розповіли: з дуба роблять бочки на бражку для виготовлення самогонки з житнього борошна. Міцний напій виходить градусів на сімдесят. Заправлений журавлиною — кращий од усякого імпорту. Признаюся, куштував. Це до слова. А якщо серйозніше, то славиться Городище ще і поросятами, яких тут вирощують в кожній сім'ї. І для себе, і на ярмарки вивозять. Вміють тут свиней годувати. Може, секрет у тому, що їдять тварини з нових корит, які кожен господар робить для них сам?

Ось так живуть люди в Городищі, що в Ківерцівському районі. Бондарюють з давніх-давен. І добре виходить. Нехай так і буде ще довгі-довгі роки...

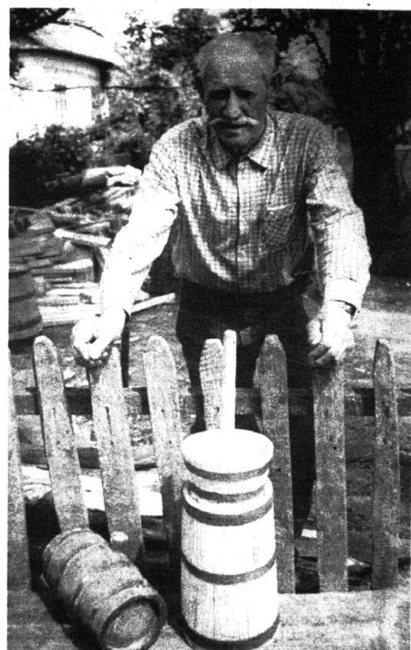
Волинська область.

На фото: П.Шкіль з кресалом; Марія Родіонівна несе воду; М.Шнит іде з кошиком по траву; О.Мацюк зачищає бочку.

Фото Миколи ЗІНЧУКА.

Листи і роздуми

ХТО І КУДИ

Шановна редакціє! Нині повсюдно дорікають демократам. Це, мовляв, вони винні у всіх наших бідах: розвал економіки, розгул злочинності, зубожінні народних мас. Я не екстреміст, гасла «Комуняку — на гілляку!» не поділяю. Однак й проти того, щоб звалювати всю провину на рухівців, на демократів. Адже хто фактично біля державного керма? «Ба, знайомі всі обличчя!» Колишні партноменклатурники. Отже, причому демократи? І хіба вони не мають рації, коли стверджують: винні саме колишні номенклатурники, які вкрали у демократів серпневу перемогу 91-го року і повели країну хибним шляхом? (Отже, варто у ході виборів замінити їх демократами, і відразу все владнається і ми заживемо добре, по-західному).

В.Гаркуша, колишній гірничий майстер,нині підприємець-початківець.

Донецьк.

◆

Нещодавній прем'єр-міністр Л.Кучма, виступаючи в парламенті, неодноразово запитував депутатів: що ми, зрештою, будуємо — соціалізм чи капіталізм? Адже залежно від цього і треба, мовляв, проводити економічні реформи. Не почувши на своє запитання чіткої відповіді, Леонід Данилович розсердився і пішов у відставку.

Ото дивак! На мою думку, нічого не будуємо, а тільки руйнуємо та розкрадаємо те, що було зведене. А ваша думка, дорога редакціє!

С.Бережний, працюючий пенсіонер.

Одеса.

◆

Днями зустрівся з другом дитинства, колишнім працівником ЦК КПРС, а нині комерсантом, у якого справи йдуть добре. Він приїздив з Москви відвідати своїх стареньких батьків. Запитую: «Як же так сталося? Зрадили комуністичну ідею, капітулювали перед Заходом...» — «Бач-но, — відповідає, — комуністична ідея виявилася мертвонародженою. Хоч як ми намагалися втілити її в життя, не вийшло. От і вирішили повернутися до капіталізму».

А, на мою думку, погано старалися, більше про особисте благо дбали. Чи то я помиляюся?

О.Манжура, робітник (поки що не безробітний, а тільки у вимушеній відпустці).

Харків.

◆

Чув в електричці розмову двох, судячи з усього, начитаних людей. Один каже: «Все, що нині відбувається у нас, Троцький передрікав ще у 36-му році. Послухай-но». Вийняв записника і почав читати. Нічого не скажеш, скидається саме на те! Подекуди — точно-точнісінько. Ніби не пів віку назад написано, а сьогодні, гарячими слідами.

Запитання: вам у редакції, щось відомо про передбачення Троцького? Якщо так, то побажання — надрукуйте. Гадаю, багато хто прочитає з цікавістю.

П.Данилов, інженер-залізничник.

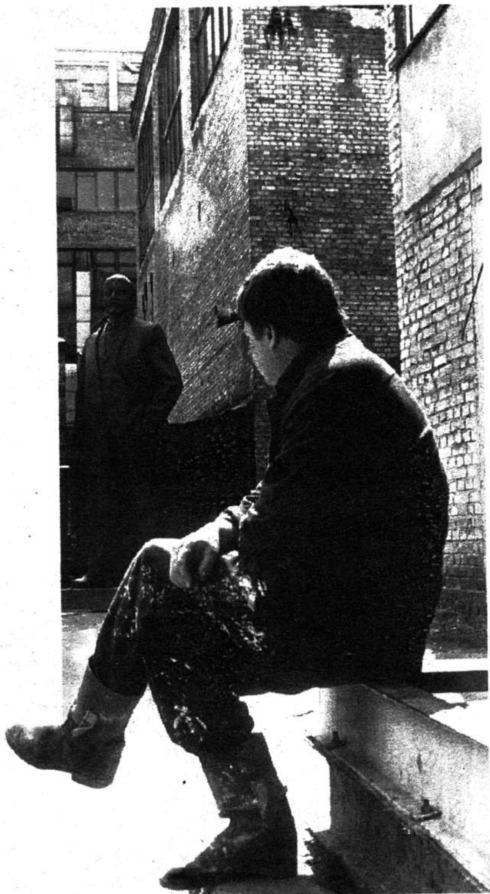
Синельникове Дніпропетровської області.

Отакі листи, отакі запитання.

Але перш ніж спробувати на них відповісти, поставлю читачам, так би мовити, зустрічне запитання: кому належить висловлювання, виписані мною з одного нью-йоркського видання, датованого дещо незвичайно — «Осінь 1990 року»? Отже:

«Щоб краще зрозуміти характер нинішнього СРСР, наведемо два гіпотетичних варіанти майбутнього. Уявімо собі, що радянська бюрократія повалена революційною партією, яка має всі властивості старого більшовизму і водночас збагачена світовим досвідом останнього періоду. Такого роду партія почала б з відновлення демократії професійних спілок і рад. Вона могла б і повинна була б відновити свободу радянських партій. Разом з масами і на чолі їх вона здійснила б нещадну чистку державного апарату. Вона знищила б чини та ордени, усілякі взагалі привілеї... Вона дала б молоді можливість самостійно мислити, вчитися, критикувати і формуватися. Вона здійснила б глибокі зміни у розподілі народного доходу відповідно до інтересів робітників і селянських мас. Та оскільки справа стосується відносин власності (тут і далі підкреслено мною. — **Авт.**), новій владі не довелося б вдаватися до революційних заходів. Вона продовжувала б і розвивала б далі досвід планового господарства. Після політичної революції, тобто повалення бюрократії, пролетаріату довелося б в економіці здійснити ряд найважливіших реформ, однак не нову соціальну революцію.

Якщо, навпаки, правлячу радянську касту повалила б буржуазна партія, вона знайшла б чимало готових слуг серед нинішніх бюрократів, адміністраторів, техніків, директорів, партійних секретарів, узагалі привілейованих верхів. Чистка державного апарату знадобилася б і у цьому разі; але буржуазної реставрації довелося б, мабуть, вичистити менше народу, аніж революційній партії. Головним завданням нової влади було б, однак, відновлення приватної власності на засоби виробництва. Насамперед потрібно було б створити умови для виділення з слабких колгоспів міцних фермерів і для перетворення сильних колгоспів на виробничі кооперативи буржуазного типу, на сільськогосподарські акціонерні компанії. В галузі промисловості денаціоналізація (те саме, що роздержавлення і приватизація, — **Авт.**) почалася б з підприємств легкої і харчової промисловості. Планові засади перетворилися б під час перехідного періоду у серію компромісів між державною владою і окремими «корпораціями», тобто потенційними власниками з радянських капітанів промисловості, з колишніх власників-емігрантів та іноземних капіталістів. Незважаючи на те, що радянська бюрократія багато що підготувала для буржуазної реставрації, в галузі форм власності і методів господарства новий режим мав би здійснити не реформу, а соціальний переворот.

Припустимо, однак, що ні революційна, ні контр-революційна партії не здобудуть владу. Бюрократія, як і раніше, залишається на чолі держави. Соціальні відносини і при цьому не застигнуть. Аж ніяк не можна розраховувати на те, що бюрократія мирно і добровільно відмовиться від самої себе на користь соціалістичної рівності... На подальшій стадії вона повинна буде неминуче шукати для себе опори у майнових відносинах. Можна заперечити, що великому бюрократу байдуже, які панівні форми власності, аби вони забезпечували йому потрібний доход. Міркування це нехтує не тільки нестійкість прав бюрократів, а й питання про долю потомства... Привілеї мають лише половину ціни, якщо не можна залишити їх у спадок дітям, але право заповідання невід'ємне від права власності. Замало бути директором тресту, треба бути пайовиком. Перемога бюрократів у цій вирішальній галузі означала б перетворення її на новий клас багатіїв. Навпаки, перемога пролетаріату над бюрократією забезпечила б відродження соціалістичної революції. Третій варіант повертає нас, отже, до двох перших, з яких ми почали задля простоти і ясності».

Прочитали? Здогадалися? Так, це і є те саме «передбачення» Троцького, що його почув в електричці наш читач П.І.Данилов, а я навів з нью-йоркського «Бюлетеня спартаківців» (неотроцькістів); номер був присвячений реставрації капіталізму в СРСР, вже відкрито здійснюваної під виглядом горезвісної «перебудови», от видавці і вмістили кілька розділів з книги Троцького «Що таке СРСР і куди він іде?»: дивіться, мовляв, точнісінько так, як і передрікав Лев Давидович! Справдився, мовляв, другий «гіпотетичний варіант майбутнього»: правляча партійно-державна бюрократія, так звана привілейована каста на чолі з ренегатом Горбачовим здійснює в СРСР повзучу контр-революцію, готує буржуазний переворот, щоб, зрештою, перетворитися на новий заможний клас, на «узаконених» капіталістів-експлуататорів.

Що тут заперечиш? Хоч би як ми ставилися до Троцького (адже ще невідомо, яких дров наламав би він, коли виявився замість Сталіна на посту генсека), однак, що стосується останніх подій в СРСР і колишніх його республіках, то він тут — наче у воду дивився. І той самий буржуазний переворот, підготовлений клікою Горбачова—Яковлева—Шеварднадзе і здійснений Єльциним, який перехопив у них ініціативу, і демонтаж соціалізму шляхом роздержавлення і приватизації всенародного надбання, і дружний перехід значної частини партноменклатурників, аж до партійних секретарів, на бік контрреволюції, — все це відбувалося і відбувається й справді ніби за його сценарієм. І в цьому, до речі, — відповідь практично на всі запитання, поставлені у наведених вище листах читачів. А заразом — і колишньому прем'єру Леоніду Даниловичу, що ми будуємо — соціалізм чи капіталізм? Який соціалізм, якщо перемогли антисоціалістичні сили і повсюдно йде відверта реставрація капіталізму з усіма його принадами: розшаруванням суспільства на панів і холопів, на багатих і бідних, супер-багатіїв і злидарів, із скасуванням права на працю (чим більше безробітних, тим дешевша робоча сила), на безплатну освіту, медичне обслуговування і житло, з неминучим зростанням злочинності. У чому ми і переконуємося щоденно.

Втім,події, що розгорнулися у нас, перевершили навіть «передбачення» Троцького: розвал СРСР та його економіки, гіперінфляція, пограбування пенсіонерів і вкладників Ощадбанку, швидке зубожіння більшості трудящих. Однак це вже привнесене ззовні: Заходу, насамперед Сполученим Штатам Америки, треба було знищити свого колись могутнього конкурента, перетворити його на свій сировинний додаток і ринок збуту, а для цього найкраще розчленувати на окремі держави і розорити економіку. За принципом «поділяй і владарюй». І сперечатися, хто у кого вкрав серпневу перемогу, хто винний у всіх наших бідах — «демократи» чи колишні партократи, значить просто лукавити, розводити демагогію. Перемогли реставратори капіталізму, що називають себе демократами, — це однозначно. І перемоги у них ніхто не крав: «колишні», як талановиті пристосуванці, всього лише перейшли до них на службу, втілюють їх політику у життя. А що при цьому все катастрофічно занепадає, так це закладено в самих «реформах». Адже що таке «шокова терапія»? Це програма, розроблена у 70-х роках Міжнародним валютним фондом для слаборозвинених країн. Жодну країну вона не підняла з колін, зате розорила вщент. Тепер її підсунули нам. А те, що у державних структурах — «знайомі всі обличчя», пояснюється просто: партноменклатурники все-таки щось уміють робити для життєзабезпечення країни, а «демократи»? Ні. Вони вміють лише мітингувати, розводити демагогію. Що блискуче продемонстрували Гамсахурдіа у Грузії, Ельчибей в Азербайджані, Ландсбергіс у Литві. Та й наші...

Однак повернімося до «передбачень». Чому в партійно-радянській бюрократії Троцький бачив потенційних реставраторів капіталізму? Питання — теоретичне. Небезпека перетворення бюрократії «слуг народу на його панів» бачили революціонери задовго до нього. Анархісти, як відомо, взагалі заперечували державу, оскільки їй не обійтися без чиновництва (тієї самої бюрократії), а воно, мовляв, неодмінно скористається своїм становищем, щоб знову закабалити трудящих. Бачив цю небезпеку і наш «вічний революціонер» Іван Франко. У статті «Що таке поступ» він застерігав, як би з допомогою «керманичів»

експлуатація, «вигнана у двері, не повернулася через вікно». Ленін також бачив цю небезпеку, але протиставляв їй справжній демократизм трудящих: контроль знизу, виборність і змінюваність на першу вимогу виборців усіх службових осіб у державі. Саме цей ленінський принцип, твердить Троцький, і було знехтувано Сталіним та його бюрократичним оточенням. А почалося це, за його словами, з обюрокрачування партійного апарату, проти чого категорично виступала ліва опозиція ще в 1923 році, з поділу партії «на два поверхи: у верхньому — вирішують, у нижньому — тільки дізнаються про рішення». В одній із своїх праць Троцький наводить цитату із «Заяви 46-ти», співавторами якої були і такі відомі діячі, як Антонов-Овсієнко, Преображенський, П'ятаков:

«Режим, що встановився всередині партії, зовсім нетерпимий, він вбиває самодіяльність партії, підмінюючи партію дібраним чиновницьким апаратом, який діє безвідмовно у нормальний час, та який неминуче дає осічки у моменти криз і який загрожує виявитися абсолютно несамостійним перед лицем серйозних подій, що насуваються». (Судячи по тому, як поводив себе партапарат «перед лицем» антикомуністичних мітингів і шахтарських страйків, — застереження лівих опозиціонерів не таке вже й безпідставне).

За Троцьким, смертельного удару партії було завдано «ленінським призовом» (він його називає «набором»), коли за неповні два роки чисельність партії зросла майже в три рази і перевищила мільйон. Твердження знов-таки не безперечне, але з пісні слова не викинеш:

«Скориставшися смертю Леніна, правляча група оголосила «ленінський набір». Ворота партії, які завжди ретельно охоронялися, були тепер відчинені навстіж: робітники, службовці, чиновники входили до них масами. Політичний задум полягав у тому, щоб розчинити революційний авангард у сирому людському матеріалі, без досвіду, без самостійності, та зате із старою звичкою підкорятися начальству. Задум удався. Звільнивши бюрократію від контролю пролетарського авангарду, «ленінський набір» завдав смертельного удару партії Леніна. Апарат виборов собі необхідну незалежність. Демократичний централізм поступився місцем перед бюрократичним централізмом. У самому партійному апараті здійснюється тепер, згори донизу, радикальна перетасовка. Головною доблестю більшовика проголошується слухняність. Під прапором боротьби з опозицією іде заміна революціонерів чиновниками. Історія більшовицької партії стає історією її скороминущого виродження».

«Чутки» про кончину партії, певна річ, дещо перебільшено

НАС ВЕДЕ

— інакше навіщо Сталіну знадобилося б у 37—38 роках відстріляти практично всю ленінську гвардію, репресувати 800 тисяч партійців? І чому б гітлерівці під час війни проти СРСР у першу чергу розстрілювали комуністів? Та й у наш час не було б потреби екстремістам проголошувати гасло: «Комуняку — на гілляку!» Комуністична ідея, наче жива вода, відроджувала і відроджує партію комуністів після кожного удару, заподіяного їй як «своїми», так і чужими. Інша річ, що за попередніх років до неї справді прибилося багато кар'єристів і пристосуванців, — вони-от за одну ніч і перефарбувалися з «червоних» у «білих», тут же переметнулися на службу до нового буржуазного режиму, а в печерному антикомунізмі переплюнули навіть своїх хазяїв.

Та продовжимо міркування Троцького:

«Особисті моменти у зміні двох історичних глав... не залишилися без впливу. Так, хвороба і смерть Леніна прискорили розв'язку. Коли б Ленін прожив довше, тиск бюрократичної міці чинився б, принаймні в перші роки, повільніше. Та вже у 1926 році Крупська говорила у колі лівих опозиціонерів: «Коли б Ілліч був живий, він, напевно, вже був би ув'язнений». Побоювання і тривожні передбачення самого Леніна були тоді ще свіжі в її пам'яті і вона зовсім не робила ілюзій щодо його особистої всемогутності проти зустрічних історичних вітрів і течій.

Бюрократія перемогла не тільки ліву опозицію. Вона перемогла програму Леніна, який головну небезпеку бачив у перетворенні органів держави «з слуг суспільства на панів над суспільством». Вона перемогла всіх цих ворогів — опозицію, партію і Леніна — не ідеями і доказами, а власною соціальною важкістю. Свинцевий зад бюрократів переважив голову революції. Отака розгадка радянського термідора».

Так вважав Троцький, друга особа в країні під час Жовтневої революції і громадянської війни. Не беруся коментувати, очевидно ці міркування великою мірою продиктовано його особистою неприязню до Сталіна та його оточення. Що ж стосується його «передбачень», то я їх беру у лапки. Навряд чи справдився б другий «гіпотетичний варіант», коли б не зусилля, докладені до цього Заходом, передусім тими самими Сполученими Штатами. Пам'ятаєте, що сказав після серпневих подій 91-го Дж. Бейкер, який був тоді державним секретарем США? «Ми витратили на боротьбу з Радами кілька трильйонів доларів — і ми перемогли». (До речі, також хороша відповідь нашим «демократам» — хто насправді переміг).

І щодо цього більш пророчим виявилося попередження нашого Володимира Винниченка. У «Відкритому листі членам Політбюро ВКП(б)», написаному приблизно у той час, що й цитована праця Троцького, він закликав радянське керівництво знайти спільну мову з лівими партіями Заходу — соціалістами і соціал-демократами, щоб разом протистояти фашизму, не дати гітлерівській Німеччині напасти на СРСР. Бо тоді, писав Винниченко, перша у світі країна, яка будує соціалізм, буде розбита. Або Німеччиною, якщо Радянському Союзу не допоможуть країни західної демократії, або (у разі перемоги над Німеччиною) тими ж країнами західної демократії: чи то примусять змінити лад за борги, чи то вдадуться до відкритої воєнної інтервенції.

Тому наостанок наведу документ, підготовлений Алленом Даллесом ще навесні 1945 року, — про те, як США мають намір знищити СРСР, свого на той час союзника по антигітлерівській коаліції (цитую зі статті Бориса Олійника «Будьмо взаємно точні, колеги!», опублікованій 3.04.94 року в газеті «Демократична Україна»):

«Закінчиться війна, все якось уляжеться, обладнається, заспокоїться. І ми кинемо все, що в нас є... все золото, всю матеріальну міць на обман людей (радянських — Авт.).

Ми непомітно підмінимо їхні цінності фальшивими і примусимо їх у ці фальшиві цінності вірити. Як? Ми знайдемо своїх однодумців... своїх союзників і прибічників у самій Росії. (І знайшли! Навіть в особі Генерального секретаря ЦК КПРС, першого Президента СРСР! — Авт.).

Література, театри, кіно — все відображатиме й уславлюватиме низькі людські почуття. Ми будемо всіляко підтримувати і підносити так званих художників, які насаджуватимуть і втовкмачуватимуть у людську свідомість культ сексу, насильства, садизму, зради, — одне слово, всілякої аморальності. В управлінні державою ми створимо хаос і бедлам.

...Чесність і порядність висміюватимуться, нікому не будуть потрібні, стануть пережитком минулого... Хамство і нахабство, брехня і крутійство, пияцтво і наркоманія, тваринний страх одне перед одним і безсоромність, зрада, націоналізм і ворожнеча народів — усе це розцвіте махровим цвітом.

І лише дехто з небагатьох здогадуватиметься і навіть розумітиме, що відбувається. Але таких людей ми поставимо у безпорадне становище, перетворимо на сміховисько, знайдемо спосіб їх оббрехати, проголосити покидьками суспільства (наприклад, червоно-коричневими — Авт.) Будемо виривати духовні норми, споганювати і знищувати підвалини народної моралі. Ми будемо розхитувати у такий спосіб покоління за поколінням... Ми боротимемося за людей з дитячих, юнацьких років, завжди головну ставку робитимемо на молодь, розкладатимемо, розбещуватимемо її. Ми зробимо з молодих людей шпигунів, космополітів. Отак ми це і зробимо».

І, як ми тепер бачимо, зробили. Ось чиї пророцтва, а точніше — плани справдилися воістину як один!..

Іван ФАЛЬКО.

Від редакції:

Відповідь читачам, складену відомим публіцистом Іваном Фальком, видається, принаймні, оригінальною. І ми надрукували її в газеті, вважаючи, що незайве ознайомити нашого мислячого читача й з такими пророцтвами.

Певна річ, «пророк» Троцький як політичний і державний діяч, м'яко кажучи, не дарунок. Чи не він проповідував трудові армії в Радянській країні, щоб робітників без зволікань перекидати на об'єкти, вказані тією ж номенклатурою? Зрозуміло, без усіляких там надмірностей, як-от сім'я тощо. У наметах. Та і крівці невинної цей муж пролив чимало. Зокрема, за його прямою вказівкою розстрілювали з гармат цілі станиці в області Війська Донського. Разом зі старими і дітьми.

Тож як би він себе показав, залишившись при владі, — це ще питання. Але в опозиції, а тим паче у вигнанні — пророк. І непоганий. Видно, добре знав, чим живуть колишні соратники. Ідеєю або ж...

І все ж чому так боляче за минуле, чому стискає серце, чого нам шкода? А шкода, мабуть, того, що тогочасна Радянська Росія, а потім СРСР, все ж таки мала шанс сказати нове слово в людській цивілізації. Шляхетне, мало не християнське комуністичне вчення, добрі наміри...

Так, шанс був. На що почасти вказує і стаття Леніна «Про кооперацію». В ній — відмова від спроб побудови розподільного комунізму (а в боротьбі проти цих спроб загинуло чимало селян, а потім і дітей селянських — моряків Кронштадту) і курс на створення «устрою цивілізованих кооператорів». На жаль, робити цього не стали, Леніна вже ніхто не слухав.

На догоду якимсь штучним, спрощеним схемам створення нового суспільства, що вибудувалися в голові відомого вусатого діяча, було знищено десятки мільйонів людей. Обіцяне благо, обіцяний розквіт для тих, кого минула чаша ця, так і не настали. Та й не могло настати щастя на крові, на знищенні найосвіченішої верстви — інтелігенції і хліборобів-селян.

То чого ж нам шкода? А шкода, мабуть, усе того ж втраченого шансу створити нову гілку в людській цивілізації, забезпечити соціалізму загальнолюдську привабливість, дати людям землі можливість, таким чином, більшого вибору шляхів розвитку. На жаль...

Що ж нам робити? Врахувати свій гіркий досвід і зрозуміти, нарешті, що не революції приносять благо, бо вони пожирають навіть дітей своїх, не експропріації приносять багатство, а сумлінна праця. Тобто нам треба будувати суспільство на засадах праці й міцного захисту інтересів людини праці — землероба, заводського робітника, інтелігента, менеджера тощо.

Над банками згущаються тіні націоналізації. Хтось мусить іти ва-банк

(Початок на 6-й стор.).

Комітет також вирішив за необхідне розробити інструкцію про банківський контроль за використанням централізованих кредитних ресурсів та іншої державної фінансової допомоги. Визначити пріоритетні напрями для надання кредитів, умови та порядок їх видачі, обов'язки службових осіб банків з перевірки платіжності підприємств, яким надається кредит або їх гарантія; переглянути питання відносно визначення змісту неконтрольованої емісії та встановити чіткий порядок вилучення з обігу фіктивних коштів; внести на розгляд Верховної Ради пропозиції про встановлення суворішої цивільно-правової, адміністративної та кримінальної відповідальності за розбазарювання кредитів, несвоєчасне повернення їх та інші порушення у цій сфері; розробити єдину систему обліку обсягів експорту та імпорту з метою недопущення випадків приховування таких операцій від оподаткування та здійснення незаконних угод.

Далі зволікати справді нікуди. Негативні настрої щодо діяльності в Україні комерційних банків невблаганно наростають. Про це застерігав на засіданні Л.Кравчук. Ідея націоналізації комерційних банків, притаманна донедавна лише політикам соціалістично-комуністичного спрямування, сьогодні «оволодіває масами». Обиватель, який місяцями не отримує зарплати і щодня зазнає приниження, дискомфорту перед фешенебельними офісами новоявлених банкірів, робить свій вибір (останні вибори до парламенту це засвідчили).

Уже й на засіданні кілька разів лунало, що мало закрито комерційних банків та їхніх філій, котрі порушують закон. А Генеральний прокурор В.Дацюк запитував ще «крутіше»: «Яка користь державі від діяльності 230 комерційних банків та майже 2 тисяч їхніх філій?»

Банкіри, якщо їх послухати, також мають резонні претензії до держави: монополює, утискує, заважає полюдськи працювати. Але замість того, щоб удаватися до нормальної апеляції, врешті, до здорового лобізму в парламенті й уряді, чимало банкірів, схоже, взялися брати своє силою, грабуючи державу й народ. З тисячі перевірених останнім часом державною податковою інспекцією комерційних банків та їхніх філій порушення виявлено у 670!

Одне слово, аргументи в обох сторін є, посилання на світовий досвід також, а от цивілізованої співпраці — катма. Невже наша страшна історія не навчила нас, що коли дві сили не можуть «найти консенсусу», їм на зміну приходить третя — стихія натовпу. А той, хто у тяжкі перехідні часи ховається у свою шкаралупу з надією проснутися в цивілізованім світі й вимагати чашечку кави в ліжко, дочекається миски тюремної баланди.

Володимир СКАЧКО, «Голос України»

«ТИГР», ЯКИЙ СПОВІДУЄ КОНСЕНСУС,

або Суб'єктивний погляд на економічні реформи по-польськи

Міністр канцелярії Президента Польщі Анджей Држечімські, характеризуючи політичну й економічну ситуацію в Центрально-Східній Європі, порівняв свою країну з маленьким «Фіатом», що швидко прямує до цивілізованого світового співтовариства й не хоче бути розчавленим величезним вантажним автомобілем з причепом. Автомобіль — то Росія, причіп — її проблеми. Про Україну було сказано, що вона, на думку частини польського істеблішменту, потребує сьогодні і співпраці, і допомоги, тоді як, приміром, Росії потрібна тільки допомога, а країнам Прибалтики — тільки співпраця. Про Польщу було сказано, що «бездумна західна допомога деморалізує суспільство». Тільки й того. Це виявилося її сьогоднішньою характеристикою.

А ще і в Посольстві України в Польщі, і в канцелярії Л. Валенси, і в Центральному банку, і в міністерствах фінансів, закордонних справ та перетворень власності, і прем'єр-міністр Польщі Вальдемар Павляк — усі майже одностайно, з цифрами твердили нам: сусідка України сьогодні нагадує європейський Гонконг чи котрогось іншого з південноазіатських «тигрів». Бо темпи економічного зростання цієї країни становлять понад 4 відсотки, підвищується життєвий рівень людей, зростає експорт-імпорт, стабілізуються грошово-кредитна й фінансова системи, зменшується інфляція, дефіцит бюджету. Тільки торік Польщу відвідали 67 офіційних делегацій на чолі з президентами, прем'єр-міністрами, королями й королевами.

А нам, українським журналістам, які прибули до Варшави за сприяння центру «Нова мова» та фонду «Євразія», здалося, що, за винятком нашого посольства в Україні, справами Польщі ніхто серйозно не цікавиться. Можливо тому, що можна було б багато чого повчитися, та не хочеться...

І. Суспільний консенсус

У Польщі теж багато говорять про побудову сильної державності. Перший секретар нашого посольства в Польщі Олександр Урбан сказав, що по-польськи найкраще ситуацію можна схарактеризувати як «рація стану». Термін ще XVIII століття, який означає визначення й узгодження всіма політичними силами національно-державних пріоритетів, яким попри політичні, економічні чи соціальні суперечності мають служити всі.

А польські політики й високі чиновники говорили про загальний суспільний консенсус, вперше досягти якого вдалося 1989 року, коли за «круглим столом» представники усіх політичних сил домовилися про зміну системи. Влада мирно, без крові, еволюційно перейшла від комуністів до нових опозиційних сил. Тоді ж було досягнуто домовленості провести економічні реформи. Почалася третя Річ Посполита.

З того часу тільки перший всенародно обраний Президент Лех Валенса пережив три парламенти, п'ять урядів, шістьох прем'єрів. Зникла з активної політичної арени і тільки аж сьогодні відроджується руйнівниця комунізму в Польщі профспілка «Солідарність». А економічні реформи тривають.

Коли в Польщі на останніх виборах перемогла «демократична лівиця», коаліція польських селянської і соціал-демократичної партій, то одне з перших, що зробили її лідери, це зібрали іноземних послів, виклали їм свою економічну програму і заспокоїли, що згортання реформ не буде. Надзвичайний і Повноважний Посол України в Польщі Г. Удовенко, коментуючи курс уряду В. Павляка, м'яко зауважив, що «вони хочуть внести в реформи елемент шведськості, але на це поки що нема коштів».

А ще «демократична лівиця» налагодила відносини з Л. Валенсою і, здається, усунула головний парадокс, що постав: Президент, який зруйнував комунізм, має і (головне!) готовий конструктивно співпрацювати заради своєї країни з посткомуністами.

Навіть «Солідарність», яка знову заявила про себе страйками, проводить їх дивовижно: намагається зробити так, щоб не порушити економічну життєдіяльність країни. А що страйки таки «кусаються», то в уряді В. Павляка їх пробують гасити створенням комісій з представників усіх, а не тільки галузевих, профспілок і розв'язувати проблеми комплексно. В. Павляк заявив нам, що його уряд максимально пояснюватиме трудівникам свої кроки і всіляко дотримуватиметься головної вимоги страйкарів «без нас — нічого про нас».

ІІ. Якомога більше власників

Суспільний консенсус проявляється і в проведенні власне економічних реформ, грунтованих на приватизації. Головну мету її можна схарактеризувати надзвичайно просто — зацікавити в ній якнайбільше людей, зробивши їх власниками. Керівник прес-бюро Міністерства перетворень власності Анджей Вишневські повідомив, що чотирма складовими філософії польської приватизації є: по-перше, вона — не самоціль, а інструмент ринкового реформування; по-друге, приватизація добровільна, на неї потрібна згода і директорату, і працівників. Крім того, вона не стопроцентна, стратегічні галузі залишаються під контролем держави; по-третє, використання різних способів і методів приватизації, щоб якнайефективніше використати кожну конкретну ситуацію.

І, нарешті, — соціальна спрямованість приватизації. Кожний новий власник мусить у приватизаційному проекті вказати власні зобов'язання щодо фінансування соціальних програм, обов'язкового підвищення зарплати за рахунок інвестицій і структурної перебудови виробництва. До того ж, міністерство може розпорядитися продати працівникам за півціни до 20 відсотків акцій підприємства, а якщо воно — сільськогосподарсько-переробне, то власниками акцій можуть стати й селяни — постачальники продукції. Трудовий колектив у Польщі може викупити своє підприємство, але не за півціни, а на загальних засадах. Єдина поступка — можливість за лізингом спочатку сплатити 20 відсотків вартості, а решту — за кілька років.

Польська приватизація розпочалася фактично 1988 року, коли ще комуністичний уряд лібералізував господарську діяльність за принципом «що не заборонено, те дозволено». З того часу в єдиний приватизаційний потік вливаються два головні струмені.

Перший — приватизація діяльності, тобто створення нової приватної власності. Щоб розпочати власну справу, в Польщі досить бажання, капіталу і, в окремих небагатьох випадках, ліцензії. Після цього єдиний зв'язок з державою — податок.

Успіхи вже є. Якщо 1989 року в Польщі було 150 тисяч приватних фірм, на яких працювали 2 відсотки трудівників, котрі виробляли 7 відсотків валового національного продукту (ВНП), то за 4 роки картина змінилася докорінно. В 1994 році є вже — 1700 тисяч приватних підприємств, на яких зайнято 52 відсотки трудівників, які виробляють до 60 відсотків ВНП. Процес триває.

Другий струмінь — це приватизація загальнодержавного майна. 1989 року в Польщі було 8,5 тисячі держпідприємств, з яких за 4 роки приватизовано близько 3 тисяч. Форми приватизації справді використовувалися і використовуються різні: продаж новому власникові (за 4 роки було продано 105 підприємств, причому за рівного права що громадянам, що іноземцям); продаж трудовим колективам (800 підприємств); ваучерна приватизація (до кінця цього року всім повнолітнім за бажанням будуть продані приблизно за 20 доларів чеки на власність 600 підприємств, котрі будуть чинні ще рік з моменту отримання. Власник може робити з чеком як захоче. Таких власників — близько 27 мільйонів). Є й суто польський приватизаційний винахід, коли держпідприємство нібито здається в оренду Міністерству перетворень власності, яке виступає як власник і наймає директора-менеджера, а вже той управляє майном в режимі приватного підприємства. Зокрема, може випустити акції і залучити інвестиції, чого не може зробити дотаційне держпідприємство.

За чотири роки приватизація дала 20 трильйонів злотих «живих грошей», а також 24 трильйони злотих інвестицій безпосередньо фірмам. Курс долара США до злотого: 1 до 22 тисяч.

ІІІ. Злотий набирає сили

Ми поцікавилися: що дала приватизація простому полякові? Бо знали: в Польщі 2,7 мільйона безробітних, є величезна заборгованість західним країнам, яку треба повертати.

Нам відповіли: середній рівень доходів пересічного поляка за п'ять років зріс з 20—25 до 200—300 доларів. За четвертий квартал минулого року середня зарплата склала 4,513 мільйона злотих, середньорічна — 4 мільйони злотих. Згаданий вище А. Држечімські висловився символічно: «Ми маємо товар і гроші. Грошей, щоправда, обмаль, але ми допрацювалися до можливості купувати ці товари». За даними Міністерства перетворень власності, соціологічне опитування в Польщі показало: тільки 1 відсоток респондентів незадоволений приватизацією, а 93 відсотки — задоволені.

А ще ми помітили, що поляки лають своє керівництво, альэьэе посміхаються і працюють. І навпаки — працюють і посміхаються.

А ще одним «плодом» польського суспільного консенсусу є робота Національного Польського банку на чолі з Ганною Гронкевич-Вальтц. Поляки зрозуміли, як важливо стабілізувати фінансово-грошову систему, і домовилися: голова банку має бути незалежним від будь-якої державно-політичної інстанції. І встановили: Г. Гронкевич-Вальтц з 1992 року незалежна шість років і може здійснювати власну політику. Пані Ганна, чарівна жінка, така собі Маргарет Тетчер польського злотого, сказала однозначно: «Банк представляє інтереси держави, а не якоїсь політичної сили». Вона не приховувала, що провадить і до кінця своєї каденції провадитиме жорстку монетарну політику, яку, звичайно, під час обговорення бюджету узгоджуватиме з парламентом і урядом, але ті мають забути про такі звичні для України речі, як пільгові кредити чи нічим не забезпечена грошова емісія. «Ціна швидкого успіху, заснована на друкуванні грошей, — це поразка, — сказала Г. Гронкевич-Вальтц. — А стабільність національної валюти — це стабільність суспільства. Головне — не перетворювати цей процес у політичний спектакль».

З розмови з головним польським банкіром стало відомо, що на 1994 рік заплановано бюджетний дефіцит у 83 мільярди злотих, з яких Нацбанк покриє тільки 30—35 відсотків, решту доведеться добирати з комерційних банків. Що Нацбанк жорстко контролює комерційні банки і допомагає тільки найбільшим з них, сприяючи банкрутству тих, хто «завинив» безпідставними пільговими кредитами. «Такі кредити — це помилка. Приватизація — ось найефективніший засіб пожвавлення підприємств», — заявила Г. Гронкевич-Вальтц і повідомила, що держава нікому з підприємств не пробачила і не пробачить борги і гарантує вклади в збанкрутілих комерційних банках тільки фізичним особам. За її словами, рівень інфляції в Польщі з 2 тисяч відсотків річних 1989 року впав до 37 відсотків у минулому році і планована в 1994 році всього 23 відсотки.

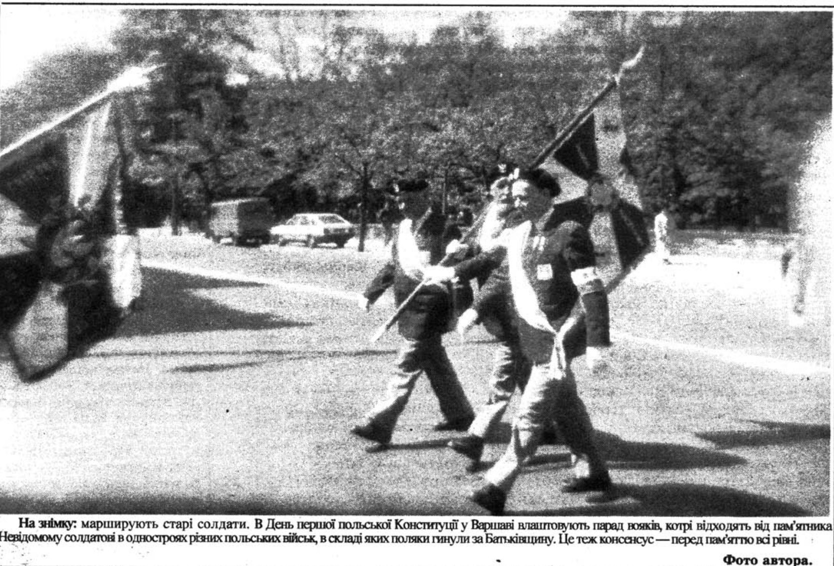
Пані Ганна підтвердила, що з 1 січня наступного року почнеться дворічний процес деномінації злотого. З нього зникнуть чотири нулі, бо сьогодні в Польщі вже постають проблеми з касовими апаратами, які не вміщають кількість нулів, та й в обігу перебувають 17 видів банкнотів. Окремо голова Нацбанку наголосила, що досвід інших країн свідчить: чим вартісніші гроші, тим спокійніше суспільство, а отже, з наступного року долар коштуватиме всього 2,2 злотого.

У Міністерстві фінансів з головним банкіром майже у всьому погодилися. Навіть у такому делікатному питанні, як виділення грошей на соціальний захист. Г. Гронкевич-Вальтц заявила, що вона взагалі не буде вести переговори на цю тему, що то — справа уряду. А в Мінфіні сказали: мовляв, що ж, доведеться змінювати структуру бюджетних видатків. Тільки й того. Консенсус діяв попри всі популістські заяви окремих польських парламентаріїв. Про аналогічні обговорення у нашій Верховній Раді та їхні наслідки згадувати чомусь не хотілося...

А щодо деномінації злотого, директор міністерського департаменту фінансової політики та аналізу Криштоф Мазур тільки додав: нікому не треба хвилюватися, це не буде грошова реформа, яка надала б можливість щось дофінансувати емісією нової валюти, — засади монетарної політики Польщі незмінні. «Головне — пережити шок від малої суми, яку вперше отримаєш новими грошима», — пожартувала директор департаменту держбюджету Ельжбета Сухоцька-Рогуцька.

... Нам здалося, що з часів Бальцеровича поляки до шоків звикли, а отже, сусідній «тигр» й надалі займатиметься собою. Собі ж на користь.

Київ — Варшава — Київ.

На знімку: марширують старі солдати. В День першої польської Конституції у Варшаві влаштовують парад вояків, котрі відходять від пам'ятника Невідомому солдатові в однострої різних польських військ, в складі яких поляки гинули за Батьківщину. Це теж консенсус — перед пам'яттю всі рівні.

Фото автора.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

ДИВНІ КЛОПОТИ З ІВАНОМ

З оцим Іваном у мене з самого початку був якийсь дивний клопіт. Давно хотів написати про нього, але на дорозі траплялися значні поважні люди, мовчали, м'ялися, чухалися, потім казали: «А може б ви не теє? Нащо нам такий розголос? Що люди про нашу Вільчу думатимуть?»

— Та що ж він — чоловіка вбив?!

— Ну що ви — мухи не зобидить! Але... знаєте... часом вип'є, абощо...

— А у вас там всі непитущі?

— Не те щоб... Дак він же не такий, як усі...

Отака мила бесіда.

Але — по порядку.

Років шість тому до аграрно-о(!) відділу газети «Молода гвардія» якийсь голова колгоспу чи агроном з Чорнобильської зони заніс добрячого пакета віршів невідомого автора. Мовляв, вибачте, мене попросили, то я й передав. Хлопці якось не викинули ті вірші в корзину, дещо навіть було надруковано в газеті, причому ім'я автора — Іван Романенко — знайшлося й стало в газетну полосу вже в останню мить. Він, дивак, навіть вірші свої не підписував. через треті руки дізналися — нібито пастух з Вільчі, більш нічого.

З самих віршів поставав образ вельми розмитий, навіть фантастичний. Як усякий поет, Романенко писав від «Я», але те «Я» було особливим, якимось дитячим, він повністю перевтілювався в те, про що писав, і годі було зрозуміти, де тут насправді «Я», а де — прийом, тому він ввижався химерним персонажем картини Марії Приймаченко, своєї знаменитої землячки-художниці.

Вірші були якісь дикі, а тому — магічні. З-під графоманського мотлоху жевріло щось таке, що придумати — неможливо. Навіть не розум — а спосіб відчування. Кажуть, що мисливець-бушмен відчуває наближення антилопи за багато миль. Як? Бушмен каже: а я раптом починаю відчувати на своїх ребрах шкуру тієї антилопи.

Отак і ці вірші. Справа навіть не у словах, ні. А в тім, що автор ніби й справді на своїх ребрах чує всю живність поліських боліт, від маленького комарика до слона (еге ж, у нього там, у віршах, і слони запросто водяться, в тім-то й заковика).

Іще що дивно: як правило, неграмотність — бісить, а тут на неї просто уваги не звертаєш, тобі важливе щось інше, непідробність світовідчуття. У нього є рядки, од яких за голову схопитися можна: «Я так люблю свою Країну, як лис лисицю у гаю!» Або: «Святого Господа молю за хліб і мінеральну воду...» Була б готова пародія — аби це написав якийсь інший Іван, Драч або Малкович. Але це не той Іван. Оце пишу й ловлю себе на думці, що й самому так хочеться — без ком, без розділових знаків, навпростець.

Коротше, я так зжився був з оцим чудним таємничим Іваном, що мені вже наче й не треба було з ним знайомитися. Але от радіоактивна Вільча переселилася з київського Полісся на Харківщину, і з'явилося раптом у душі якесь сирітство, і я поїхав у нову Вільчу, де живе він тепер.

— Вам Івана? Це якого? Того, що з парашута впав?

Отаке. Спасибі, один добрий дід узявся-таки показати дорогу. Обережно питаю: «Оті балачки всякі — там є правда?» Дід подумав і одрізав мудро: «Я от що скажу: не кожен питущий книгу зможе написать. І не кожен непитущий у балачці без матюків обійдеться. А Йван — обходиться. А оце й він, у дворі стоїть».

Він і справді стояв там, Іван Іванович Романенко, високий, худий, у синьому светрі, од чого його світлі очі синіли теж. Пишу «високий» — може, й не дуже високий, просто тут, у Вільчі (місцеві кажуть «на Вільчі») деревця у дворах ще маленькі, нижчі за господарів.

Значить, так — двір, у дворі Іван, його дружина, його онук, зграйка курей, пес Пірат, кобила Ксюша, привезена з Полісся на вантажівці, затиснута поміж двома шафами («тепер моя кобила нічого не боїться, на ній по Хрещатику можна їздити...») Кобила, до речі, єдина на все село.

Не триматиму більше читача в нетерплячці, познайомлю з Іваном поближче. Народився в березні 1941 року на Деміївці, в Києві. Коли почалася війна, мати — пішки — однесла його й брата, трохи старшого, на Полісся, у Розсоху. Там — дитинство в землянці, батька вбито на війні. Іншому цього досить, щоб назавжди поранити душу і навіть стати поетом, з цього покоління й справді вийшов не один поранений душею поет, але у випадку з Іваном це ще не все.

В армії з ним сталося нещастя. Він стояв коло літака, раптом спрацювала катапульта, йому потрощило кістки і вдарило головою об землю. Комісували, привезли додому — вмирати. Не вмер. Але став надто чутливим до всього, про таких кажуть — тонкосльозий. Серед дорослих простих мужиків такі трапляються нечасто. Може, отут і причина того, що «не такий, як усі». Таких довго не тримають на однім місці, чи вони самі не тримаються. Працював на цегельному заводі, слюсарем був, пастухом, пономарем у церкві, спортінструктором у школі. Спорт — особливе захоплення, вже після катастрофи виступав як марафонець, боксер, велогонщик. На велосипеді може й тепер їздити без керма задом наперед.

Ще — збирає лікарські трави, кохається й знається на тому, через трави можна інакше зрозуміти і його вірші — це не стільки література, скільки своєрідне знахарство, замовляння, язичницькі молитви — вчитайтесь лиш.

У Івана — своя система цінностей, часто незрозуміла іншим, від того він і страждає. Приміром, одразу після Чорнобильської аварії довелося йому доглядати овець у дослідному господарстві, в Зоні. Вівці там дохли — по 17 штук щодня. «І тоді я аж закурив і, звиняйте, випивати почав...» Кому дано це зрозуміти до кінця? Можливо — не нам. Чомусь згадалось, що Іванів собака Пірат — не гавкає на людей. Чи то здалося?

Або інше. Коли працював пономарем, церква була далеко, він виїжджав велосипедом ще вночі, їхав 35 кілометрів, робив там, що треба, й їхав ті ж 35 кілометрів назад — додому снідати, а потім іти пасти корів. І так три роки. А потім якось залишив ложку у відерці з гарячим вугіллям для панікадила. Батюшка взявся за розпечену ложку і... матюкнувся. «Все! — сказав Іван. — Я більше сюди не прийду» — «Ванечка, да ты что, останься, Ванечка...» — не зостався. Можете називати це непрактичністю. До речі, вірші свої бідні він пристроював теж вельми непрактично, навіть прокурора знайомого просив допомогти. Аж поки, оце вже недавно, знайшлись добрі люди, помогли видати книжечку, тираж дві тисячі, але й то радість.

— А у вас віршів багато?

— Та кілограмів з двісті!

Отакий Іван.

Вірші віршами, він і без них уміє бути корисним людям, у нього, як вже сказано, — конячка одна на всю Вільчу, і борінка, і плужок, і допомогти комусь — не відмовляє.

— Як вам живеться тут?

— Щодня плачу. Якби сказали, що тут ще сто літ житиму, а там тільки місяць, все одно вернувся б туди, аби можна. Хоч тут і хата краща, але там — своя була.

Цієї весни, на Великдень якраз, Іван був у Вовчанську, райцентрі, і його там побили троє місцевих міліцейських сержантів. Треба сказати, що погляд Іванів — занадто якийсь прямий — стривожить якого хочеш міліціонера, а тут ще він слово якесь сказав — «Ага, бандеровец!»

Після того у нього написались печальні вірші, що починаються, мені здається, простодушно-геніальними рядками: «Тут міліція й люди не ті...»

Або ось іще, теж тут, на переселенні написано:

Життя моє тяжке
Лихе і складне
Ніхто на Вкраїні
Не любить мене.

Було б написано «усі на Вкраїні люблять мене» — можна б і розсердитися, а так — доведи, що ні.

Але от іще історія — Іван розповів її, коли ми згадали (як же не згадати) про художницю Марію Приймаченко. О, це цілий епос у малих формах! Ще на початку шістдесятих років молодий Іван Романенко приніс на показ знаменитій землячці торбу своїх віршів. «Ото ще мені — писатель знайшовся!» — сказала тоді Марія Овксентіївна. Іван не розсердився. Але через тридцять років, коли у нього вийшла вже книжка, він подався у Болотню, до Марії Овксентіївни, знову. З собою узяв книжечку з дарчим написом і, як годиться в селі, подарунок — доброї імпортної матерії. Матерію було прийнято з такими словами: «Гарний матеріал. Коли вмру — скажу, аби мені ним труну оббили...»

— Та ви, кажу, живіть хоч сто год, ви ж мені не мішаєте!

— Ну, а про книжку що сказала?

— Взяла. Сказала: «Оддам у свій музей — хай там буде».

Усе це він розказує весело. Поміж таких людей, як ці двоє, — своє взаєморозуміння, свої масштаби — «живіть, ви мені не мішаєте»...

Подумалось: аби до нас зараз прийшов Тарас Шевченко, було б йому незатишно і незвично серед незнайомих людей, але з Іваном Романенком він би залюбки посидів, Іван би йому зрозумілим був. Коли я необережно сказав про це самому Йванові, він відгукнувся одразу: «Ех, хай мене Бог поб'є на гладкій дорозі, якщо ми не вип'ємо зараз за нашого Тараса, хай би він побачив, як Іван плаче, і конячку держить, і вірші пише, і ворогам не здається, і є на світі Бог-защитник, і єсть Правда...»

На фото: Іван Романенко з Піратом та онуком Димком.

Київ — Харків — Вільча — Київ.

Іван РОМАНЕНКО

«Неначе борошно з ковша — із тіла падає душа...»

***

Четвертий рік як сват і сваха
Покинули Чорнобильську біду.
А я стою, мов черепаха,
Не знаю сам, чого ж я жду.

***

Неначе борошно з ковша —
Із тіла падає душа
В глибокі ями, де мерці
Багато років спочивають.
А серце тіло моє рве —
Бо ями для людей копають
Для тих, хто жив тут і живе.
А ворог атомні будує
Побіля міста і села,
Бо він не бачить і не чує
(Живе в йому ще сила зла),
Як у котлі кипить смола
Для його.
Більше ні для кого.

***

Гребусь в землі, як курка в просі,
Живу в грязі, як в'юн живе,
Де жив я, у селі Розсосі,
Тепер ніхто там не живе.
Забиті вікна всі цвяхами,
Стоять пусті безлюдні хати.
Лиш у гаю, за Терехами,
Стоять міліція й солдати.
А далі атомна гуде,
Графіт збирається в дорогу.
Як хто з працюючих впаде,
Швидку покличуть допомогу...

***

Той молотить, той пряде,
Той врожай збирає,
Той на Вільчі з дідом жде,
А чого — не знає.
Той сховався в лободу,
З цегли щось мурує,
А той дівку молоду
У саду цілує.
А ті кажуть: він — багач,
Визнаний в районі,
Хоче всі собі забрать
Воли, вівці й коні.
Той із Вільчі в Тараси
Возить аміачку:
Двадцять грамів ковбаси
Купив за троячку.

***

Осика, як людина —
І їсть, і п'є, і дише,
І солов'я, мов сина
На гілочці колише.
Тому й радіє на землі,
Що джміль живе в її дуплі.

***

Допоможи мені, мій Боже,
Щоб з мене вилізли чорти.
Бо хто ж мені тут допоможе
На світі білім, як не Ти?

***

Це не хвилі води,
І не лотоси білі —
Їде з хащів сюди
Вовк на білій кобилі.

***

Гілочка впаде
З дуба на горбочок.
Їжачок, що йде
Згорнеться в клубочок.

***

Тепер вовки не роблять людям зла,
Бо хліб їдять з поліського села.
Не так птахи співають, як співали,
І жаби вже не так стрибають, як стрибали..
Тому що болота покорчували,
Зачахло, що й жило біля причалу...
Кілечка диму ген з того заводу...
Руйнує атом всю живу Природу.

***

Чи ти корова, чи кобила —
Ти не ховайсь під кущ лози:
Якщо є розум в тебе й сила —
То людям всім добро вези.
Ти слон, чи лев, чи бик рогатий,
Вуж чи бобер біля верби, —
Якщо ти ще не біснуватий —
До всіх людей добро вези.

***

Сова на ґілочці голосить
І дятел дерево клює.
У Бога щастя бідний просить,
Бог йому щастя не дає.

***

В країні сонця і тепла
Усі були щасливі:
Літала жаба, мов стріла,
А кінь мов птах сидів на сливі.
Мов соловей гіпопотам
кричав на всі усюди
Щоб на землі і тут і там
Жили щасливі люди.

***

Там павук у кущах
Плете дім з павутиння.
В нього іскри в очах,
В серці сонця проміння.

***

Будь господарем сам,
Все тобі я віддам:
І корову, й коня,
І овечку, й ягня,
Піч, і хату, і грубу
І дочку свою Любу.
Сказав дід: «Це четвер».
І в суботу помер.

***

Нема спокою нам ніде,
Ні десь, ні в рідному краю.
Чорнобиль атомний гуде,
Неначе сто вовків в гаю.
Співає Алла Пугачова
Біля реактора пісні,
Слова лунають Горбачова:
«Перебудова йде в страні!»
... Хто буде жити, а хто ні?

***

Таким я хочу бути,
Як у дуплі сова,
Вночі кричать, вдень чути
Усіх людей слова.
Ще хочу буть таким,
Щоб всі мене хвалили,
А блискавка і грім
Нікого не спалили.
Таким живу тепер,
Таким буду вмирати.
Будую мов бобер
В болоті людям хати.

***

Переступаючи поріг
Доріг, де розмовляло літо,
На землю упадає сніг,
А ми ще сієм в полі жито.

***

Щастя я шукав багато років,
І не зміг знайти його ніяк,
А воно всього за кілька кроків,
Світиться як в темряві маяк.

***

Над ставом, де карась втопився,
Не зміг дожити віку,
Високий клен з бобром сварився,
Що молоду гризе осику.

***

Я тут одна пилинка,
Красуні моєї землі,
Віршів маленька сторінка,
Лежить на великім столі.

Факт і коментар

«Обгоріле серце» поета

Нинішній рік в Україні — рік Олега Ольжича (Кандиби), видатного українського революціонера, поета, вченого, 50-річчя трагічної смерті котрого широко відзначається. Патрон цих заходів — Президент України Леонід Кравчук. Гірко усвідомлювати, що це велике ім'я майже невідоме на рідній його землі. І радісно, що він, Олег Ольжич, повертається таки до нас, і саме тепер, коли його ідеї, життєвий подвиг особливо потрібні.

Олег Ольжич народився 1907 року в Житомирі. Його батько — відомий український поет Олександр Олесь, мати — вчителька Віра Свадковська, в жилах котрої текла українська, білоруська, грецька кров. Батьків рід мав глибоке козацьке коріння... Їхнього сина Олега, котрий уже змалечку вирізнявся особливими здібностями, можна було б назвати улюбленцем долі. Винятково таланти могли забезпечити блискуче майбутнє вченого-археолога (яким, власне, він і став), видатного українського поета-новатора (таким він, зрештою, і увійшов до історії літератури). Але доля усе ж обрала його для іншого — для боротьби за волю України.

Це ж мою руки, як дитя,
Народ мій простягає...

1929 року Олег Кандиба стає чинним членом Організації Українських Націоналістів. Зазнайомившись 1936 року особисто з Головою Проводу Українських Націоналістів Євгеном Коновальцем, беззастережно стає його однодумцем. Як керівник Культурної Референтури ОУН, Олег Ольжич ідеологічно та філософськи обгрунтовував роль героїчної свідомості у національно-визвольних змаганнях за свободу та незалежність України. Український народ має стати господарем своєї землі, а для цього необхідно створити самостійну самостійну державу, яка визволить українську людину і врятує український народ.

Задля цього він і ступив на шлях смертельної боротьби, що припала на найстрашніші для Європи і всього людства роки — на Сході людську гідність топтав тоталітарний сталінський чобіт, а на Заході невідворотно наступав фашизм.

Під час бурхливих Карпатських подій Олег Ольжич опиняється в їх епіцентрі. У 1942 році в Києві він не лише випускає газету «Наше слово», журнал «Літаври», а й керує підпільною боротьбою мельниківців проти фашистів. Один за одним гинуть його побратими — Олена Теліга, Михайло Теліга, Іван Ірлявський, професор Гупало та інші... 25 травня 1944 року Олега Ольжича було заарештовано у Львові. А у червні він прийняв мученицьку смерть у фашистській тюрмі Закзенгаузена. І увійшов назавжди до історії українського визвольного руху XX століття як один з його полум'яних організаторів та учасників.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

Заслужений артист України з паспортом громадянина Російської Федерації, американський професор, який блискуче викладає в Манхеттенській та Рочестерській консерваторіях, скрипаль зі світовим ім'ям і відповідним місцем у табелі про ранги, людина, яка одна з небагатьох тримала в руках скрипку Паганіні, музикант, в якому стриманість і раціо дивовижно поєднуються з драматизмом і ніжністю, — Олег Криса приїжджав на гастролі й записи до колись рідного, а тепер такого далекого Києва. Меломани кажуть, що не грав він тут років десять. Сам він точно пригадати не зміг. Твердо й достеменно зауважив тільки, що до Америки виїхав рівно п'ять років тому.

Олег КРИСА: «Я ПРИВЧИВ СВОГО МЕНЕДЖЕРА ЗАВЖДИ ВІДПОВІДАТИ: «ТАК»

— Олегу Васильовичу, ви виконуєте багато різної музики. Можна сказати, що ви виконуєте все. Це означає одне з двох: або людина за великою міркою у всьому трошки не дотягує, або вона — видатний музикант. Подейкують, що у вашому разі все-таки другий випадок.

— Я переконаний, що не належу до тієї категорії, до якої ви мене зарахували, хоча за гучні слова дякую. Ще зі студентських років намагався виконувати музику різних стилів й епох.

— І жодного улюбленого композитора?

— Улюблений той, якого виконую. Учора виконував Моцарта й Шостаковича, і, очевидно, вони на той момент були улюблені. Записуватиму Шнітке — буде він. Якийсь час дуже захоплювався XX століттям, якийсь час я це відмітав і грав тільки бароко...

— Як ви обираєте композитора, твір?

— Іноді це втілення власних ідей, наприклад спеціальної програми чи прем'єри. Ті шість років, коли мене не випускали з України, були надзвичайно плідні. Я підготував цикл «Розвиток скрипкового концерту» — од Вівальді до останніх творів українських композиторів. Але є й замовлення, і багато творів я вивчив на замовлення. Якщо якийсь оркестр надсилає депешу: «Чи виконує Криса такі-от твори?», я привчив свого менеджера завжди відповідати: «Так».

— Ви схожі на людину, яка надзвичайно багато працює. Чи — від Бога?

— О ні!.. Якщо не працюєш, нічого не буде. Просто не знаю інших прикладів. Якщо все дано і ти все знаєш — тобі кінець.

— З якими оркестрами вам найцікавіше працювати?

— Практично я працював з усіма найбільшими оркестрами Європи. І напевне, продовжуватиму й далі. Один з найпам'ятніших у США — виступ з Національним оркестром Америки. Багато думок, часу, нервів забирають записи — й приносять дуже багато творчої насолоди. Тут я був позбавлений цього, а записи — надзвичайно важлива річ. Перше, що питають за кордоном, — біографію, фотографію і компакт-диски. Я припав до цього, як спраглий. Останнім часом з Миколою Суком записали десять сонат Бетховена. З Теодором Кучаром — концерти Моцарта й Шостаковича. З дружиною Тетяною Чекіною, піаністкою, з якою працюємо вже 30 років, — чотири компакт-диски в Австралії, проект називається «Партита» — від Баха до австралійського композитора Ситськi, який свою партиту присвятив нам...

— Мабуть, була закономірність у тому, що багато талановитих людей виїхали спочатку до Москви, а потім до Америки?

— У Москві були зібрані кращі світові імена. Спілкуватися з ними — такі речі впливають на все життя. Всі прагнули до Москви, не тільки з Києва чи Алмати, а й з Парижа і Лондона. А те, що виїхали далі, і з Києва, і з Москви, я не оцінював би тільки зі знаком мінус. Бачу в цьому навіть позитивний вклад у майбутнє. У такий спосіб духовно збагачуються наступні покоління.

— Байдуже, де грати: в Києві, Москві, Нью-Йорку?

— Нюанси завжди є. Концерти в Києві для мене — надзвичайно велике переживання. Давно вдома не грав. Зустрів рідних, знайомих. Усі мої соки — тут. Але, дякувати Богові, музика так інтернаціональна, що ми справді чудово почуваємося і в інших залах, і з іншими оркестрами.

— У яких залах найтяжче грати?

— Найтяжче вдома.

— Так завжди кажуть, і я ніколи не вірю.

— Спочатку я теж не вірив. Моєму вчителю Давиду Ойстраху кожний концерт у Москві давався буквально кров'ю. Такий вантаж відповідальності, така печать на обличчі. І ніколи не забуду, як уперше почув його за кордоном. Він вийшов вільно, розкуто і як пісню заспівав. Кожний концерт — проблема, але вдома більше відповідальності.

— Вдома — найбільші комплекси?

— Не сказав би так. Емоційне навантаження і момент, що ти маєш щось довести. А довести знайомим завжди важче, ніж чужим.

— Ви не схожі на надто честолюбну людину. Не нагадуєте борця. Принаймні зовні. І все-таки щось доводите?

— Нечестолюбна людина нічого не може досягти. У кожного має бути певна частка честолюбства, і, очевидно, вона в мене є також. Я виїхав і пробую сили в жорстокій конкуренції, яка є в світі, і виїхав не в наймолодші роки. Без цього почуття не можна існувати ні тут, ні там. Людина доводить свої естетичні погляди тільки в боротьбі.

— Ви чи не єдиний з українських музикантів, або як колись писав Булгаков, «один з єдиних», зробили блискучу кар'єру в Америці. Тут вас називають винятком.

— Хотів би уникнули слова «виняток». По-перше, був великий досвід викладання, керування кафедрами й у Києві, й у Москві. Крім того, хоч би як не старалися різні органи й Міністерство культури не випускати мене, багато їздив. І перемагав на конкурсах, в тому числі і в Генуї на конкурсі імені Паганіні. Дуже допоміг мені виступ у Карнегі-хол, профінансований діаспорою. Він проклав дорогу до відомих менеджерів і двох консерваторій Америки — Манхеттен скул оф мюзік та Істмен скул оф мюзік, що в Рочестері. У концертних подорожах і на фестивалях проводжу майстер-курси. Важко поєднувати активну концертну діяльність з викладацькою, але без цього вже не можу. Одне збагачує інше.

— Яка різниця між нашою й американською скрипковими школами? І школами як методами викладання? Чи в США взагалі немає власної школи?

— Російська школа — своя в Америці: кращі представники російської скрипкової школи живуть і працюють нині там. А щодо способів викладання, очевидно, й вони близькі. Але порівнюючи музичну освіту тут і в Америці, цілком впевнений, що наша музична школа на кілька поколінь попереду. Не міг спочатку зрозуміти, як за такого низького рівня середньої музичної підготовки Америка така багата на професійних музикантів? Їм дешевше запросити з іншої країни готового музиканта, одне слово — купити, аніж виховати.

— Вас теж купили?

— Напевне — я там не ріс, мене там не виховували, мене запросили працювати...

— Як ви почуваєтеся в системі координат тамтешньої творчої еліти?

— Чіткого розмежування — ось так живе й має жити еліта — не робив би. Є зірки, є дещо інше коло. Є різні рівні концертного життя. Є менеджмент, в якому яскраві імена, є — в якому скромніші. На щастя, я не в останніх рядах (сміється). Очевидно, це дикту обов'язки, відповідальність і, навіть ска жу так, стиль життя.

— А задоволення цей стиль приносить?

— Безперечно. Але насамперед це підносить на цілком певний, ясний професійний рівень. У Америці все трохи інакше — безпосередньо з виконавцем ніколи не домовляються. Говориш, який у тебе менеджмент, і вони або зразу припиняють розмови, бо дорого, або починають викручувати руки... я жартую.

— Вас робить почт, тобто менеджмент. Здається, тут цього не було. В усякому разі, ви самі собою займалися. До речі, чи не було це однією з причин, що спонукала...

— Так. Хоча не все роблять менеджмент чи газетні рецензії, людина сама має цілеспрямовано й доволі активно працювати. Але я не мав цієї можливості тут — ні контактів, ні рішень, від складних до найпростіших, — все вирішували Івани Івановичі по телефону. Ніхто не знає, чому мене не випускали шість років. Але кожний музикант мусив пережити такий рік чи два, а чи й усе життя. Втім, для тих часів то було нормально і не хочу тепер цим спекулювати. І не це спричинило мій від'їзд. Залишаюся громадянином Росії, маю звання заслуженого артиста України, професуру отримав у Америці — тут тільки став доцентом...

— Розповідають, що Ойстрах залишив вам свою кафедру.

— Це не зовсім так. Просто по його смерті рік працював з його студентами.

— За менталітетом ви все ж таки не американець. До якої міри драматичними виявилися зміни у вашому житті?

— Це було справді драматично. Все — від мови до способу мислення і праці — чуже. Все починалося з нуля. Тим більше що й дружина, й діти виїхали разом зі мною. Знаю людей, котрі опинилися на межі трагедії, а виїжджали з настроєм — ось випустять, і ти в раю! Їхав, добре уявляючи, що мене чекає. Пам'ятаю першу зустріч з Ростроповичем, який викроїв для мене годину. Сказав тоді: «Сиди й окопуйся. Збирай рецензії й окопуйся, як солдат на війні. Приблизно рік-два у тебе вилетить». Рік окопувався, що, кажуть, досить недовго.

— Чи оперують в Америці поняттям «чисте мистецтво»? Чи до музики там раціоналістичні підходи?

— Передусім в Америці рахують гроші. Бо Міністерства культури там нема, і кожна культурна інстанція має елементарно вижити. Якщо оркестр або соліст не дає прибутку або якогось автора не розкуповують... Хоча всеодно найбільше грають Чайковського й Бетховена. Але це — для широкого кола, для великих сцен. А є тисячі й тисячі специфічних фестивалів, організацій, колективів, які займаються тільки XX століттям або тільки бароко... І фантастичний потік інформації, якого ми тут були позбавлені. Перший місяць як губка все всотував, хоча не міг сказати, що нічого не знаю. Одного святкового дня налічив у Нью-Йорку 300 концертів. Хоча Нью-Йорк — це специфічне місто, свого роду музична Мекка, в якій... момент прибутку від мистецтва завжди присутній.

— Це вас заохочує чи заважає?

— Часом заважає, часом заохочує.

— Чи займаються музикою ваші діти?

— Так. Обидва професійні музиканти, працюють, бачать світ — і вчаться.

...У Софії було нестерпно спекотно. Подумав, що після майже тригодинного перельоту з Києва тренери дадуть передихнути хлопцям. Та головний наставник збірної України Олег Базилевич призначив тренування на шосту вечора. І хлопці відпрацювали на полі стадіону імені Василя Левски годину. Після цього футболки можна було віджимати, проте ніхто не нарікав. Знали: завтра належить відпрацювати матч за повною програмою і не з ким-небудь, а з фіналістом чемпіонату світу. Збірна України, на мій погляд, зіграла на тверду «четвірку». Та вже в літаку вирішив звірити своє бачення гри з тренерським.

Олександр БІЛИК, «Голос України»

Шкода, що в уряді немає «фанатів»

Проблемне інтерв'ю

— Олеже Петровичу, нічийний результат у Софії болільники в Україні мають розцінити високо — бо ж грали ми з командою, яка їде на чемпіонат світу.

— Розумієте, ми знову встряємо у вічні протиріччя між журналістами, громадськістю і тренерами. Нас, тренерів, у товариських матчах результат найменше цікавить. Не тішусь ілюзіями, що мене в цьому плані зрозуміють правильно. Нас цікавила гра, її зміст. Адже коли об'єктивно, то ми зустрічалися не з однією з найкращих команд Європи. З багатьох компонентів гри болгари нам поступалися. Це зайвий раз підтверджує, що, взявши курс на модерний футбол, ми — на вірному шляху. Та роботи ще багато, а строки проведення офіційного відбіркового матчу невблаганно наближаються. Щоб за короткий час добре підготуватися до нього, ми вирішили провести наприкінці серпня 10- 12-денний збір у Болгарії. Домовленість така є. Заразом зіграємо контрольний матч з однією із найсильніших команд цієї країни.

— Гра якої з ліній команди вас зараз найбільше непокоїть?

— Лінії — це термінологія 20—30-річної давнини. Ми нею не користуємося, бо давно це пройшли. Може йтися про гармонію гри. І з цієї точки зору у фазі оборони, переходу від неї в атаку — непочатий край роботи. Розв'язуватимемо це завдання на заключному етапі підготовки і, на жаль, в офіційних матчах.

— Чому, на жаль?

— Бо часу обмаль. А зробити треба дуже багато для відродження слави футбольної держави. Адже величезний футбольний регіон, яким є Україна, з подання Колоскова було грубо проігноровано ФІФА на цілих чотири роки. Скільки талановитих футболістів ми втратили через це. Рішення ФІФА про усунення України від участі у відбіркових матчах чемпіонату світу я вважаю найбільшим злочином і несправедливістю нашого століття у футболі.

— Багато хто у нас засуджує Юрана, Никифорова, Тернавського, Цимбаларя, Онопка за те, що вони погодилися виступати за збірну Росії, яка бере участь у чемпіонаті світу. Ваше ставлення до цього?

— Засуджувати я не маю права, а як людина, добре розумію. На сьогодні — це їхня робота, що добре оплачується. Ми таких умов їм гарантувати не могли.

— Скажіть, а інших українських легіонерів ви залучатимете до відбіркових матчів чемпіонату Європи?

— Це складне питання. По-перше, у нас немає оперативної інформації про рівень їхньої гри в зарубіжних клубах. І не може бути тому, що ми не маємо змоги проглядати матчі за участю Заварова, Протасова, Михайличенка. По-друге, є біологічні закони природи, що обмежують активний вік футболістів. Хоча я ніколи не звертав уваги на паспортні дані футболістів і ніколи не робитиму цього. Не можу погодитися з моїми колегами по збірній, котрі дорікають мені за те, що запрошую в команду «літніх» футболістів. Вік — це досвід, а досвід — це майстерність і школа для інших. Нехтувати цією обставиною не можна.

Мене дуже засмучує, що Україна стала постачальником найкращих гравців у далеке й близьке зарубіжжя.

— Але ж не тільки від нас від'їздять найсильніші...

— Так, але у нас цей процес спотворено. Німці, граючи за італійські клуби, захищають кольори своєї національної збірної. А наші футболісти виступають за Росію. Чи не парадокс? Чи не ганьба для багатої футбольними талантами країни?

У нас досі немає державної програми розвитку футболу. Гадаєте, хоча б одна людина з Верховної Ради або уряду поцікавилась, як у нас ідуть справи? А ми ж бо представляємо незалежну Україну. Часом про приїзд офіційної особи до тієї чи іншої країни знає обмежена кількість людей, а коли приїжджає футбольна збірна, то про це дізнаються всі. І з точки зору логіки мені незрозуміло, чому люди, від яких залежить імідж і авторитет України, футбол повністю ігнорують. Я не політик, але мені здається, що це невірно. Не можна віддавати державну справу, якою є підготовка збірної до чемпіонату Європи, у відкуп одному Базилевичу чи Банникову. Де структури, які б приділяли увагу національній команді? Чи не тому ми такі бідні?

— Так, але у збірної з'явився солідний спонсор — фірма «Нордекс». Президент «Нордексу» пан Лучанський, наскільки мені відомо, готовий, окрім обумовленої у договорі спонсорської суми, виділяти кошти для заохочування футболістів у найвідповідальніших матчах. Скажімо, зі збірною Італії. Величезну увагу проблемам збірної приділяє і наша фірма «Україна футбол інтернешнл»...

— Усе це добре, та я маю на увазі державну програму розвитку футболу, ставлення українського уряду до головної футбольної команди країни.

— І останнє запитання: чи можна вважати, що кістяк збірної уже сформовано і ви тепер працюватимете з тими гравцями, які виступали проти команд Білорусі та Болгарії?

— Звичайно, кістяк у збірної є, а в мене — досвід роботи з цими гравцями. Але ми не маємо права зачиняти двері в команду. Це — не секта. І обов'язковою умовою існування збірної є її поповнення талановитими футболістами. Ми, наприклад, дали шанс проявити себе Скаченку з Шепетівки, про якого місяць тому ще ніхто не знав. Якщо й далі він так працюватиме над собою, то міцно займе місце в збірній.

Необхідна післямова. Важко не погодитися з Олегом Петровичем Базилевичем, котрий з гіркотою каже про те, що держава кинула футбол напризволяще. Мабуть, це стосується й інших видів спорту. Та футбол у будь-якій країні — спорт № 1. І донедавна про Україну знали, як про місце дислокування київського «Динамо». Футбол — не просто спорт. Футбол — це й політика. Недарма Президент США Б. Клінтон і канцлер ФРН Г. Коль вирішили бути присутніми на іграх своїх національних збірних, що беруть участь у фінальних матчах чемпіонату світу. А ось керівників нашої держави від часів В. Щербицького ніхто з моїх колег жодного разу не бачив на матчах збірної у фінальних зустрічах Кубка України. Розумію: немає в уряді «фанатів». Та це не означає, що така провідна футбольна держава, якою була Україна до набуття незалежності, має втрачати свої позиції і славу.

По суті, багато команд усіх ліг українського футболу існують завдяки підтримці спонсорів і меценатів, закоханих у цю гру. Можна безкінечно дякувати Г. Суркісу за те, що він не обминає увагою всі проблеми гравців «Динамо» (Київ), Д. Нішніанідзе, котрий утримує «Темп» (Шепетівка), Д. Дрознику — «Металіст» (Харків), В. Заплатинському — «Евіс» (Миколаїв), Д.Злобенку — ФК «Бориспіль», В. Пилипенку — «Гарт» (Бородянка), В. Савичу — «Керамік» (Баранівка). Цей список можна продовжувати. Певен, багато хто з цих людей зможе допомогти і національній збірній, якщо кинути такий клич. Та в будь-якій іншій країні за національною збірною стоїть держава, яка всі проблеми розв'язує на своєму рівні. У нас збірна тримається на міжнародному авторитеті В. Банникова, О. Базилевича, В. Мунтяна. Тепер на допомогу національній збірній України поспішила австрійсько-швейцарська компанія «Нордекс». Спасибі їй величезне за це. «Нордекс» підтримає збірну матеріально, але їй так потрібні увага й підтримка держави, яку вона представляє на міжнародній арені.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Баскетбол

Київський феномен

Завершився баскетбольний сезон у нашій країні. Втретє поспіль звання чемпіона виграв київський «Будівельник». З чим ми вже не раз вітали його прекрасних гравців і тренерів. Бронзові медалі у самобутньої одеської команди «БІПА-Мода». Але болільники, фахівці продовжують обговорювати виступ срібного призера чемпіонату — клубу «Київ-Баскет», який лише за рік перебування у вищій лізі досяг вершин, став улюбленим колективом сотень тисяч людей по всій державі.

Отож, наша розмова з блискучим майстром, справжньою зіркою українського спорту, капітаном і... головним граючим тренером «Київ-Баскета» Андрієм ПІДКОВИРОВИМ.

— Вам доводилося досить часто давати інтерв'ю як гравцеві. І от ви — головний тренер команди — віце-чемпіона країни. Що ж змінилося у вашому житті?

— Якщо відверто, то пропозиція очолити «Київ-Баскет» була для мене несподіванкою. Взагалі моє тренерське майбутнє в цьому колективі обговорювалося й раніше. Але мова велася про часи дещо віддаленіші. Отож, довелося входити в роль без розкачки. Гаразд, що маю чималий баскетбольний досвід. Поруч був мій старший товариш, заслужений тренер країни Борис Вдовиченко. Дуже важливо, що й колектив до цього поставився з розумінням і підтримав мене. Зрозуміло, що тепер турбот додалося набагато. Раніше думав тільки про себе: як підготувався до конкретного матчу, турніру. Нині мій обов'язок піклуватися про багатьох.

— У баскетбольному світі багато говориться про феномен клубу «Київ-Баскет». І акцентується не тільки на тому, що він за рік подолав відстань від першої ліги до срібних нагород у вищій лізі (це саме по собі — досягнення величезне). Головна неординарність полягає в тому, що новий клуб «переманив» до свого табору багатьох колишніх прихильників того ж «Будівельника». Хотілося б почути вашу думку з цього приводу...

— Благодатне середовище, завдяки якому ми і результату досягли помітного, і серця болільників полонили, для колективу створила фірма «Денді», а якщо точніше — її президент Михайло Бродський. Він із числа тих представників молодої генерації бізнесу, які щиро люблять спорт і роблять дуже багато для того, щоб Україна стала в цій галузі супердержавою. Численні публікації в газетах, трансляції наших матчів телекомпанією ТЕТ, зрозуміло, зіграли на наш імідж. І це, повторюю, заслуга тільки фірми «Денді». Але було б непорядно не згадати й інших спонсорів. Це Брокбізнесбанк (голова правління Сергій Буряк), Трейдентбанк (керуючий Дмитро Зайченко), фірма «Фенікс Лтд» (генеральний директор Гевонд Погосян). Більше б таких бізнесменів — і спорт України неодмінно розцвів би.

— Чим ви найбільше задоволені у грі «Київ-Баскета»?

— Почну з того, що на початку сезону у нас був лише набір досвідчених майстрів і група перспективної молоді. І не більше. Але поступово народився бойовий ансамбль, колектив однодумців. Мені приємно було виходити на матчі у складі цієї команди. Особливо проявилися її бійцівські якості в матчах з харків'янами і одеситами. Втім, під кінець турніру ми дещо втомилися. Надто виснажливим був сезон. Адже лава запасних у нас, на жаль, коротка.

— Скажіть, будь ласка, кілька слів про кожного гравця вашої команди.

— Почну з Олега Рубана. Провів сезон рівно. Він досвідчений майстер і нижче свого рівня грати собі не дозволяв. Діями на майданчику Олег сприяв розкриттю найкращих якостей Ігоря Ватажка. Рубан — сміливий, невтомний, корисний. Ватажок завжди був лідером у тих командах, за які грав. Діяв у ролі активного нападаючого, часто йшов у прохід. Як і Рубан, володіє триочковим кидком. Віктор Савченко — наш єдиний центровий. Теж провів сезон рівно, з великою користю. Він — не «стовп», як Віталій Потапенко з «Будівельника», а швидше блукаючий центровий. Дуже добре діє в захисті. Якби більше Вікторові потужності й активності, йому й ціни не було б. У середині сезону до нас із Харкова перейшов Володимир Шевченко. Талановитий гравець, за манерою він нагадує литовця Шарунаса Марчульоніса. Володимир працьовитий, має точний кидок здалеку. Його потенціал ще не розкрився до кінця. Володимир Чурсін — досвідчений баскетболіст. Особливо вдало зіграв у першій половині чемпіонату, коли в наших рядах ще не було Рубана з Ватажком. Потім зазнав травми. Але під кінець сезону знову відновив форму. Є у нас ціла група молодих гравців — Володимир Рижик, Ігор Савицький, В'ячеслав Євстратенко, Дмитро Брянцев. Їм, звичайно, бракує досвіду й уміння. Але вони працьовиті, уважні учні. Гадаю, що в новому чемпіонаті хлопці частіше виходитимуть на майданчик.

— Фінальні поєдинки з «Будівельником» показали, що для успішного виступу проти нього треба мати довшу лаву запасних. Чи будуть зміни в складі «Київ-Баскета»?

— Ми маємо попередню домовленість з рядом відомих гравців, які бажають виступати в нашому колективі. Є серед них і центрові. Але їхні імена назвемо лише тоді, коли підпишемо з ними контракти.

— І останнє запитання: «Київ-Баскет» восени стартуватиме в розиграші Кубка Європи. Як готуватиметеся до цього турніру?

— І до єврокубка, і до чемпіонату країни готуватимемося ретельно. У липні, в Бердянську, закладатимемо підвалини фізичної підготовки. В серпні плануємо турне країнами Прибалтики. У вересні, можливо, зіграємо кілька матчів у Німеччині або Австрії. В цьому ж місяці має пройти турнір, який збирається організувати Асоціація баскетбольних клубів України, яку, до речі, очолює Михайло Бродський. До нас мають приїхати кілька іменитих зарубіжних клубів. А чемпіонат України почнеться в останніх числах вересня...

На знімку: головний граючий тренер «Київ-Баскета» Андрій ПІДКОВИРОВ.

Фото Миколи БОЧКА.

Лише результати

Першість країни з футболу. Перша ліга. 35 тур. Дніпро — Динамо-2 — 2:2, Карпати — Хімік (Сіверськодонецьк) — 2:1, Закарпаття — Сталь — 2:2, Скала — Нафтовик — 0:0, Прикарпаття — СБТС — 3:2, Артанія — Норд-АМ-Поділля —3:2, СК Одеса — Кристал — 2:3, Евіс — Ворскла — 3:0, Металург — Поліграфтехніка — 1:3.

Лідирують: Прикарпаття — 52 очки, Поліграфтехніка — 49, Евіс — 46, Сталь — 45.

ДЕПОЗИТНІ ВНЕСКИ ВІД ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

МІНІМАЛЬНА СУМА – **300** МЛН. КРБ.

Процентна ставка збільшується залежно від строку дії угоди

6 місяців – **420%** річних

5 місяців – **370%** річних

4 місяці – **330%** річних

3 місяці – **300%** річних

Виплата процентів одночасно з поверненням внеску

ТЕЛ. (044) 219-17-06, 212-13-60
FAX (044) 244-70-51

НАДІЙНІСТЬ, ПЕРЕВІРЕНА ЧАСОМ

Всеукраїнський Акціонерний банк

запрошує акціонерів на загальні збори, які відбудуться 22 липня 1994 року о 16 годині в приміщенні корпорації «Укрбудматеріали» (вул. Артема, 73).

Порядок денний:
1. Інформація голови правління про фінансовий стан і виконання основних завдань щодо розвитку банку.
2. Затвердження результатів емісії акцій від 20.05.1994 р. і статутного фонду ВАбанку.
3. Різне.

Довідки тел.: 212-44-66; 219-19-06.

ПРОИЗВОДСТВЕННЫЙ КООПЕРАТИВ «ЛИДЕР»

производит и реализует:

ПОЛИЭТИЛЕН ВЫСОКОГО ДАВЛЕНИЯ ВТОРИЧНЫЙ ГРАНУЛИРОВАННЫЙ;
ПОЛИСТИРОЛ УДАРОПРОЧНЫЙ ВТОРИЧНЫЙ ГРАНУЛИРОВАННЫЙ, НЕ БЫВШИЙ В ИЗДЕЛИИ;
ПОЛИЭТИЛЕНОВЫЕ БОЧКИ ДЛЯ НЕПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ ЕМКОСТЬЮ 50 ЛИТРОВ;
ПОЛИЭТИЛЕНОВЫЕ КАНИСТРЫ ЕМКОСТЬЮ 20 ЛИТРОВ;
ДРЕВЕСНО-СТРУЖЕЧНЫЕ ПОЛИМЕРНЫЕ ПЛИТЫ;
АБРАЗИВНЫЕ ШЛИФОВАЛЬНЫЕ КРУГИ И ШЛИФОВАЛЬНЫЕ ГОЛОВКИ ИЗ ЭЛЕКТРОКОРУНДА И КАРБИДА КРЕМНИЯ.

Принимаем заказы на изготовление изделий из пластмасс на литьевом и выдувном оборудовании.

ВАМ ОБЕСПЕЧЕНЫ САМЫЕ НИЗКИЕ ЦЕНЫ!

Адрес: 320000, г. Днепропетровск, ул. Красная, 14. Телефон/факс: (0562) 44-17-17, 44-75-11.

Арбитражный суд г.Киева (252030, г.Киев-30, ул.Б.Хмельницкого,44-в) 30.05.1994 г. возбудил дело № 15/76 о банкротстве частной фирмы «Есико», юридический адрес: г.Киев-187, ул.Акад.Глушкова, 49, кв.59. Р/сч. 0001468405 в Киевском филиале Укринбанка, МФО 300250.

Рабочая одежда

Предприятие производит и реализует спецодежду:
куртки ватные;
костюмы рабочие х/б;
рукавицы с брезентовым наладонником.
Производим декларирование таможенных грузов.

Тел. (044) 220-95-92, 220-97-04, 244-08-53.

Інформація про продаж акцій відкритого акціонерного товариства «Укркабель» за некомерційним конкурсом за кошти

Дані про емітента

Код ЗКПО: 00214528

Фірмова назва: **Відкрите акціонерне товариство «Укркабель»**

Адреса: 254107, Україна, м. Київ, вул. Баговутівська, 17/21

Характеристика відкритого акціонерного товариства «Укркабель»

Середньоспискова чисельність працівників 1233 чоловіки.

Балансовий прибуток за 1993 р. — 21584291 тис. крб.

Заборгованість за 1993 р. дебіторська — 8676641 тис. крб.;

кредиторська — 10359805 тис. крб.

Обсяг виробленої продукції за 1993 р. (за цінами 1993 р.) 61673000 тис. крб.

Рентабельність товарного випуску:
— за 1991 р. 42,7%
— за 1992 р. 67,7%
— за 1993 р. 114,3%

Баланс активів та пасивів за станом на 01.01.1994 р. 49881000 тис. крб.

Площа земельної ділянки підприємства — 16,11 га

Номенклатура продукції: кабельна та інша продукція для промисловості; товари народного вжитку.

Номінальна вартість акції — 175000 карбованців.

Статутний фонд — 7698075000 карбованців.

До продажу за некомерційними конкурсами пропоновано два пакети акцій:

1. Пакет з 10073 акцій загальною номінальною вартістю 1762775 тис. карбованців.

2. Пакет з 4399 акцій загальною номінальною вартістю 769825 тис. карбованців.

Продаж проводиться виняткового за українські карбованці.

Умови некомерційного конкурсу з продажу пакета акцій загальною вартістю 1762775 тис. крб.

Пропозиції щодо подальшої експлуатації підприємства з урахуванням його реконструкції та технічного переозброєння мають містити заходи, що дадуть можливість:

провести реконструкцію підприємства в найкоротші строки;

забезпечити безперебійне постачання підприємства сировиною;

збільшити асортимент продукції та забезпечити її збут;

підвищити продуктивність праці та якість виробленої продукції;

забезпечити високий рівень рентабельності.

При цьому мають бути виконані такі вимоги:

збереження профілю роботи підприємства не менш ніж 5 років;

збереження наявної кількості робочих місць;

здійснення природоохоронних заходів, дотримання екологічних норм.

Умови некомерційного конкурсу з продажу пакета акцій загальною вартістю 769825 тис. крб.

Пропозиції щодо розвитку виробництва товарів народного вжитку, комплектувальних виробів для електропобутової техніки, супровідних виробництв мають містити заходи, що дадуть можливість:

збільшити випуск товарів народного споживання (ТНС) та розширити їх асортимент товарами, що мають найбільший попит;

провести реконструкцію дільниці, що виробляє ТНС, в найкоротші строки;

забезпечити безперебійне постачання підприємства сировиною та комплектувальними для виробництва ТНС;

забезпечити високий рівень рентабельності та продуктивності праці.

При цьому мають бути виконані такі вимоги:

збереження профілю роботи підприємства не менш ніж 5 років;

збереження наявної кількості робочих місць;

здійснення природоохоронних заходів, дотримання екологічних норм.

До участі в зазначених конкурсах допускаються фізичні та юридичні особи, які відповідно до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» можуть бути визнані покупцями і вчасно зареєструвалися як учасники комерційного конкурсу.

Покупець, що бажає зареєструватися як учасник конкурсу, має подати для реєстрації:

заяву для участі в конкурсі;

документ про внесення плати за подання заяви (розмір реєстраційного внеску дорівнює розмірові мінімальної заробітної плати);

документ про внесення застави (розмір застави — 10% від номінальної вартості запропонованого пакета акцій — дорівнює 176278 тис. крб. у першому конкурсі та 76983 тис. крб. — по другому);

план експлуатації та розвитку об'єкта приватизації, який має передбачати: повні відомості про покупця, зобов'язання щодо умов конкурсу, додаткові зобов'язання щодо подальшої експлуатації АТ «Укркабель»;

перелік номерів банківських рахунків, за якими здійснюватимуться розрахунки за придбаний пакет акцій;

доручення заявника для уповноваженої ним особи;

копію договору про спільну діяльність або копію свідоцтва про реєстрацію товариства покупців, засвідчену державним органом приватизації (для товариства покупців);

нотаріально засвідчені копії установчих документів (для юридичної особи);

декларацію про розподіл статутного фонду серед учасників (для юридичної особи);

декларацію про доходи (для фізичної особи).

Реєстраційний внесок та заставу (за окремими платіжними дорученнями) попередньо перерахують на розрахунковий рахунок 3467908 у Жовтневому відділенні Промінвестбанку м. Києва, МФО 322067.

Конкурс буде проведено через 30 днів після опублікування цієї інформації за адресою:

254107, Україна, м. Київ, вул. Баговутівська, 17/21.
Тел. (044) 219-26-45.

Заяви на участь у конкурсі з усіма необхідними документами надсилати за адресою: **252056, Київ, вул. Чумака, 5, акціонерне товариство «Інвестиційна компанія «Україна»** цінним листом або подавати особисто.

Останній термін подання заяви для участі в конкурсі — 7 днів до початку проведення конкурсу.

Ознайомитися з об'єктом та отримати інформацію про умови проведення конкурсу, правила оформлення заяви та інших потрібних документів можна за адресою:

254107, Україна, м. Київ, вул. Баговутівська, 17/21.
Тел. (044) 219-26-45.

Ми даємо ШАНС!

-ДЕПОЗИТИ ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ:
Тел.: /044/ 219-27-07, 219-27-09

-ПОСЛУГИ ПО КУПІВЛІ/ПРОДАЖУ ВАЛЮТ КРАЇН СНД НА УКРАЇНСЬКІЙ МІЖБАНКІВСЬКІЙ ВАЛЮТНІЙ БІРЖІ.
-ПОСЛУГИ ПО КУПІВЛІ ВКВ.
Тел.:/044/ 441-98-89, 441-93-97

-БЕЗКОШТОВНЕ ВІДКРИТТЯ РАХУНКІВ ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ.
Тел.:/044/ 244-64-77, 274-30-41

-ГРОШОВО-КРЕДИТНЕ І РОЗРАХУНКОВО-ПЛАТІЖНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ.
Тел.:/044/ 219-25-43

-ВСІ ВИДИ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ.
Тел.:/044/ 219-24-86, 441-93-97

АО «АВТОИНВЕСТСТРОЙ»
реализует со склада в Харькове
за безналичные карбованцы новые
АВТОМОБИЛИ:
УАЗ-31512 (469 легковой);
3303 (грузовой); 3962 (санитарный);
3741 (инкассаторский);
ВАЗ-2104, 05, 06, 07, 08, 09, 99;
ВАЗ-2121 «НИВА»; Москвич-2141;
ИЖ-2715; ВОЛГА-31029;
ГАЗ-3307; КамАЗ.
Возможен бартер на хозмыло 72%.
Тел: (0572) 38-16-55, 47-68-94.
Тел./факс: 43-28-27.

«ГОСПОДАРІ ЗЕМЛІ»

Нова серія програм
Бі-Бі-Сі МПМ
з новими ідеями для
УКРАЇНСЬКИХ
селян - в ефірі
УКРАЇНСЬКОГО радіо!

Слухайте наші програми на хвилях радіостанції «Колос» щопонеділка о 6.30, починаючи з 11 квітня.

BBC MPM

Реклама в газеті «Голос України» Факс 449-85-62
Телефон 441-89-34

УВАЖАЕМЫЕ ДАМЫ И ГОСПОДА!

Совместное предприятие «Автомобильный дом Украина-Мерседес-Бенц» имеет честь сообщить об открытии салона по продаже и сервисному обслуживанию автомобилей в г.Киеве по ул. Столичное шоссе, 90, тел. 294-66-97, 296-04-20, факс 294-92-12.

Мы будем рады видеть Вас в нашем салоне.

Нам приятно сообщить своим будущим покупателям, что Автомобильный дом продает все модели легковых автомобилей «Мерседес-Бенц», поставляемых непосредственно с завода-изготовителя, с уплаченной таможенной пошлиной и по самым низким ценам в Украине.

Mercedes-Benz

Мы можем выполнить Ваш индивидуальный заказ на поставку автомобиля. К Вашим услугам опытные специалисты, которые подберут модификацию авто согласно Вашим пожеланиям и возможностям, обеспечат Ваш автомобиль запасными частями и комплектующими, произведут гарантийное и сервисное обслуживание. Оплата по Вашему желанию — карбованцы или СКВ.

Купив у нас автомобиль «Мерседес-Бенц», Вы не будете иметь проблем во время его эксплуатации и обслуживания.

Мы сделаем Ваши поездки комфортабельными, удобными и приятными.
Приглашаем посетить наш салон!
Удачной Вам покупки, господа!

Жарт номера

Не всяк, хто відчуває себе на коні, спроможний ним керувати.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Демократичні пристрасті

КУДИ ПОДАТИСЯ?

В яку ж партію?

У селі править партія Синіх. Це вчорашні Червоні. До того вони були Сірими. В цю партію входять голова колгоспу, бухгалтер, комірник і кучер.

Партію Білих очолює завфермою. Всі доярки в його парторганізації. А це вже чималий гурт.

Партію Чорних очолює бригадир тракторної бригади. Всього троє: бригадир, механік, кочегар. Трактористи в цю партію йти не хочуть. Категорично. Але куди вони дінуться? Підуть!

Село наше Витребеньки налічує тридцять дворів. А партій сімнадцять. Працюю я нічним сторожем. Є й денні сторожі. І якось я опинився в опозиції. Під час жнив. Якраз усі партії проводили нічну конференцію на тему «Не дамо пропасти жодній зернині!» Ну, звісно, і я пустий мішечок прихопив. І на тік. До круглого столу. Всі дружно набирають в мішечки зерно. Хто — горох, хто — пшеницю. Дехто — гречку. Партійці один одному завдають. Аякже. Спокійно, без суєти. А мені нема кому піддати.

— Вступай у партію Синіх, — запрошує кучер. — Тоді не будеш пупа рвати. Ось так по-простому забив мені цвяха.

А й справді, чого мені бути в опозиції, на самоті? Один у полі не воїн.

А в партії, якщо колгосп заможний, можна себе проявити.

Арсен ВЕСЕЛИХ.

Вінницька область.

Студентське

Літня сесія

Для студента немає тяжчого випробування, аніж сесія. Зимова — що: сиди собі у теплій кімнаті (або лежи на дивані) і готуйся до заліків та іспитів. Надворі метé, мороз тріщить, не хочеться і потикатися нікуди.

А навесні... Бузок шаленіє квітом і пахощами, соловейко — птаха Божа — заливається співом, та ще й той, матерія дорога, то спідниччи у дівчат такі коротенькі. Дивишся на дівчину — самі ноги. Чомусь серце починає пришвидшено битись, мо' тахікардія вчепилася?

Вийдеш отако з лекцій — і йдеш кудись, ідеш... А повітря, а пахощі! Дивись, і місяць зійшов. Ви помітили, що в місті у місячні ночі повиднішало, бо вулиці менше освітлені у зв'язку з економією електроенергії. І все навкруги таке чарівне, казкове.

Поки Роську проведеш та націвлуєшся, то двері вдома треба відчиняти потихеньку, обережненько, бо Лорд пельку так розкриває, що своїм гавканням будить батьків. Думає, що злодій добирається.

Отут і починається. Батькам немає більшого задоволення у житті, як пиляти сина-студента. Виходить мама з витріщеними очима:

— Де ти поночі лазиш?

— Я не лазю. У нас було три пари.

— І коли ж це вони закінчилися?

— Ну от зовсім недавнечко.

— Уже давно треба бути вдома. Сесія на носі. Ти реферат написав?

— Ще ні, але напишу.

— Он Галька вже давно понаписувала і здала, казала її мама. А ти ледацю.

— Так то ж Галька, а я Петько. Ма, а Сашко одружується незабаром.

— Хай Бог милує, а жити на що? На його злиденну стипендію? Чи батькам на шию сідати? Хоч ти не учквар.

— Та ні, мамо, я хитрий, я у 35 одружуся.

Мамин напад відбито.

У дверях з'являється сонний, закуштраний батько. (Принципово не йде до перукарні, бо «деруть три шкури», а мама не хоче стригти з огріхами).

— Що ви тут базар завели? Петько, ти курсову роботу написав?

— Напишу. Сяду й напишу.

— Так-от, поки ти напишеш — у холодильник і в каструлі не заглядай. Я у твоєму віці людських корів пас за буханець хліба і в кізяку коров'ячому ноги грів, бо взувачки не було.

— То що, тату, ти хочеш, щоб і я ноги грів у кізяку? Скоро буду, бо он кросівки зуби вищирили. Тільки де взяти корову? Купи, тату.

І тато замовк.

Хороший Лордик, розумака, нічого Петюні не каже, любить Петюню. Цікаво, а якби міг, то що сказав би? Який реферат, яка курсова, які іспити?..

Прийдеш на лекції (останні в цьому навчальному році), а поруч Мирослава сидить, Роська, з такими чарними очима, що в них можна потонути, з такими зваблими губенятами. І голос викладача глухне, глухне... І зовсім стихає...

Богдан ГОЛИК.

Курінінформ повідомляє

Мідні труби

Бізнесмен Сорока пройшов вогонь, воду й мідні труби, та не проїхав з цими трубами через митницю.

Головне — підрахувати

Обчисливши площу автобусного квитка і порахувавши кількість поїздок протягом року, громадянин Шуменко вирішив прилучитися до боротьби за заощадження паперу. Тепер він зовсім не купує квитків.

За новою технологією

Лінію безперервного розливання молока змонтували на Грушківському молочному комбінаті. Відтепер молоко з пакетів, що сходять з цієї лінії, безперервно розливають на всьому шляху від комбінату до магазину.

Усе відносно

Іван Павлович полюбляв твердити по-філософському: «Все на світі відносно». Взяв фарбу на рідному заводі і відніс її додому.

Задля зручності пасажирів

З метою збільшення кількості автобусних маршрутів віднедавна автобуси вирушають з автостанцій під парними номерами, а повертаються під непарними.

Маестро й не снилося

Твердять, що славнозвісний Паганіні одного разу зіграв цілий концерт на одній струні. Перевершив геніального маестро учень однієї з музичних шкіл Гена Бобченко. Через відсутність струн у магазинах він грає на одній струні вже рік.

Приймав повідомлення Михайло БІЛОКРИНИЦЬКИЙ.

Київська область.

Мал. Володимира ТАРАНА.

Пуп землі

АГЕНТ

Цього типа я запідозрив одразу, тільки-но увійшов до переповненого вранішнього тролейбуса. Коротка зачіска, строгий темно-сірий костюм, біла сорочка, брунатна з блискітками краватка... Погодьтеся, що в наш час так одягатися можуть люди лише чотирьох категорій: бізнесмени, парламентарії, іноземні туристи або агенти ворожих розвідок.

Перших трьох я відкинув, коли побачив, що елегантний добродій передав квиток на компостер.

«Ні, це не наша людина, — буравчиком свербіла думка, — туристи ще сплять у люксівських номерах готелів, бізнесмени їздять переважно на «мерседесах», а парламентарії, коли й «виходять в народ», то ніколи не пробиватимуть талона, аби їх не розсекретили й не надавали товкачів за внутрішню й зовнішню політику».

Ризикуючи запізнитися на роботу, я випхався слідом за підозрілим за три зупинки до своєї.

Чоловік, що легкою спортивною ходою простував перед мене, був, як то кажуть, безсумчатим. Тобто не мав ні дипломата, ні целофанового пакета, ні саквояжа, а це ще більше посилило мої підозри.

М-да, зовсім знахабніло ЦРУ. Гадають, що коли в нас таке безладдя, то й агентів своїх можна готувати недбало. Помиляєтеся, панове, служба безпеки миттю «розколе» вашого Джеймса Бонда. А що коли добровільно, так би мовити, завербуватися? Перед очима замиготіли пачки зелененьких, фунти, франки, дойче марки. В уяві постало блакитне море, золотий пісок, пальми, білий вітрильник, білявка в міні-бікіні... Зараз підійду й запропоную свої послуги, дам деякі поради щодо маскування. О, я багато чого можу розказати тим панам у Лондоні чи Вашингтоні!

Ось учора, наприклад, горілка подорожчала вдвічі, а хліб сьогодні підскочив у ціні втричі. Поки вони через дипломатичні канали про це дізнаються, то моя інформація буде в них уже на столі. І ще одну державну таємницю можу продати: скільки комбайнів і сівалок випускає наш завод за місяць. Вони там помножать це на кількість мешканців області, віднімуть затрати на пальне та мастило, й точно знатимуть, скільки ми не добули пшениці. Відтак володітимуть стратегічною супертаємницею!..

Тим часом агент закурив цигарку з фільтром, оглядівся й кинув напівзгорілого сірника в ящик для сміття.

Та що ж він робить, дурень! Так і свербіло підійти й врізати цьому йолопові по шиї. Та не можна, бо перехожі й так озиралися на культурного дивака, а якась жіночка від здивування впустила сумку на тротуар й заціпеніла, немов скульптурна дівчинка, але без весла.

Гаразд, ризикувати то ризикувати. Але менш як за тисячу доларів на тиждень я й не подумаю навчати цього недоумка правил конспірації. А ще нехай передасть своїм шефам, щоб відкрили на мою персону рахунок у швейцарському банку і через рік переправили мене кудись на Гавайські острови...

Озирнувся. Якийсь тип з квадратними щелепами удає, ніби читає оголошення на стовпі. Так і є, вже засікали. Зброї немає, доведеться ноги в руки і... дай боже здоров'я. Заради батьківщини — це вам не фунт родзинок. Намотають на всю котушку. Будуть такі Гаваї на уранових копалинах під Жовтими Водами, що ніякі яхти й білявки вже не знадобляться. Ні, піду здаватися. Добровільне зізнання частково зменшує провину...

— Товаришу міліціонер, — хапнув за рукав сорочки хлопця з погонами сержанта, — я здаюся добровільно, зважте на це! Ведіть мене швиденько до служби безпеки, а того типа в костюмі заарештуйте як резидента закордонних розвідок!..

Ех, не пощастило мені. Що й казати. Той інтелігент, з'ясувалося, — провінційний учитель. Та й стеження за ним не було. А я отримав догану на роботі, що цілий день десь проваландався й зірвав виробничий процес. Однак, гадаю, що для такої солідної контори, як Інтеледжнс Сервіс, наприклад, не важко виготовити натуральні документи на рядового вчителя. Все ж таки в тому типові щось таке є, а що — сам ніяк не второпаю...

Володимир ПРОХОРЕНКО.

Всьо чотко!

Таке правило

У мене проблема. На роботі. Щоб закінчити те, що роблю, не вистачає три цвяхи. Йду до відділу постачання.

— Цвяхи є?

На мене дивляться, як на резидента чужої розвідки. Ніхто не повинен знати, що у відділі постачання є, чого немає. Таке правило. Підписують мовчки. Два цвяхи.

— Чому два?.. — обурююсь.

— Таке правило. Треба було більше виписувати.

Йду до начальника постачання. Без його дозволу нічого не дадуть. Таке правило. Начальник підписав. Замість двох — один. Таке правило.

Наступна інстанція — головний бухгалтер. Цей дивиться на мене, як на потенційного грабіжника.

— Навіщо цвях виписуєте?

— В стіну забʼю.

— Навіщо так багато випускаєте?

— Хіба, — дивуюся, — менш як один буває?

Погоджується. Сказав дурницю. Але зобов'язаний. Таке правило.

Крокую до відділу матеріальних цінностей. Там записують, щоб не забути, хто взяв цвях. Щоб і нащадки знали... взяв цвяха. Записали. Підписали. Далі... матеріальний склад. Остання інстанція. Там — санітарний день. Потім субота, неділя. У понеділок цвяха не дають. Кажуть, що підпис начальника відділу постачання дійсний лише три дні. Таке правило. А хто його запровадив? Петро І, батько Махно? А хто скасує? Той, хто запровадив. Таке правило.

Микола ВОЗІЯНОВ.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 325245

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311109.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».